

En døråpner innen kunstfeltet

Kandidatundersøkelse: Stipendiatprogrammet og
doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid

» En døråpner innen kunstfeltet

Kandidatundersøkelse: Stipendiatprogrammet og
doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid

Redaktør:

Ragnhild Tungesvik

Utarbeidet av ideas2evidence:

Olav Bjørnebekk

Iben Møller

Jostein Ryssevik

Prosjektgruppe i Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse:

Ingrid Milde

Linda Herfindal Lien

Geir Strøm

Anders Alvsåker Didriksen

ISSN 2703-9102

Utgitt: 02/22

Forsidebilde: Fra Gunhild Mathea Husvik-Olaussens stipendiatprosjekt *Responsivt rom – en lytting inn i materialitet* ved Akademi for Scenekunst, Høgskolen i Østfold. *Resonans* – skulpturell lydinstallasjon, Henie Onstad kunstsenter / Ultimafestivalen, 14.-15. september 2019. Foto: Simen Dieserud Thornquist.

Ideas2evidence rapport 16/2021

© Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Forord

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU), som har et nasjonalt ansvar for å stimulere til, og legge til rette for, kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge. Programmet har ansvar for Stipendiatprogrammet, drifter Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid og tildeler gjennom Prosjektprogrammet midler til forskningsprosjekter som bidrar til refleksjon og innsikt basert på kunstnerisk praksis.

Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid ble opprettet i 2003, og var Norges første utdanningsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid på doktorgradsnivå. Hensikten med programmet er å kvalifisere kandidatene for kunstnerisk virksomhet, undervisnings- og forskningsstillinger innen høyere kunstutdanning, og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til kunstnerisk kompetanse og innsikt. PKU har ansvar for stipendiatenes fellesfaglige opplæringsdel bestående av seminarer og konferanser.

Da ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid og de første doktorgradsprogrammene i kunstnerisk utviklingsarbeid ved norske utdanningsinstitusjoner ble opprettet i 2018, ble den fellesfaglige opplæringsdelen videreført gjennom Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid.

De første kandidatene fullførte programmet i 2007, og i 2020 ble kandidat nummer hundre uteksaminert. Bakgrunnen for denne undersøkelsen er et ønske om å få kunnskaper om hvor kandidatene yrkesmessig er i dag, og hvilken betydning gjennomføring av Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid har hatt for dem.

Kandidater som fullfører et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid, får tittelen ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid. Kandidatene kan ha startet i Stipendiatprogrammet, og søkt overgang til institusjonelt ph.d.-program.

Analyseselskapet ideas2evidence har gjennomført undersøkelsen på vegne av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Vi vil takke alle som tok seg tid til å svare på undersøkelsen og ideas2evidence for godt samarbeid.

En døråpner innen kunstfeltet

Kandidatundersøkelse: Stipendiatprogrammet og doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid

---

Ideas2evidence rapport 16/2021

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

Forord fra ideas2evidence

På oppdrag fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har ideas2evidence gjennomført en kandidatundersøkelse rettet mot personer som har fullført enten Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid ved norsk utdanningsinstitusjon i perioden 2007-2021. Dette er den første kandidatundersøkelsen som er spesifikt rettet mot denne utdanningsgruppen.

Hovedformålet med undersøkelsen er å kartlegge hva slags utbytte kandidatene har fått ved å gjennomføre programmet, og hvilken betydning programmet har hatt for kandidatenes videre yrkeskarriere. Vi gjør blant annet rede for kandidatenes bakgrunn, og hva de jobber med i dag. Undersøkelsen dekker temaer som er typiske for kandidatundersøkelser, som sektor, bransje, stillingsandel og lønn. Kandidatenes vurderinger av programmet og det utbyttet det har gitt med tanke på egen karriere, står sentralt. I rapporten kommer også kandidatene selv til orde gjennom utvalgte utdrag fra tekstkommentarer skrevet av kandidatene selv.

Fra direktoratet sin side er det rådgiver Ingrid Milde ved Seksjon for utdanning og forskning som har hatt hovedansvaret for koordineringen av prosjektet. Vi har også fått støtte fra en prosjektgruppe bestående av fagdirektør Geir Strøm, seniorrådgiver Linda Herfindal Lien og seniorrådgiver Anders Alvsåker Didriksen. Prosjektgruppen har bistått ideas2evidence i utvikling, kvalitetssikring og testing av spørreundersøkelsen, samt overlevering av kandidatenes kontaktinformasjon.

Hos ideas2evidence har Olav Bjørnebekk ledet prosjektet. Rapporten er skrevet av Olav Bjørnebekk, med verdifulle bidrag fra Iben Møller og Jostein Ryssevik.

Vi ønsker å takke vår oppdragsgiver og prosjektgruppen for godt samarbeid i prosjektperioden, og alle kandidatene som generøst gav av sin tid til å svare på undersøkelsen. Vi håper spørreundersøkelsen og medfølgende rapport vil være til nytte for alle de involverte.

Oslo, 7. desember 2021.

Innhold

Kapittel 1: Bakgrunn, gjennomføring og hovedfunn	7
Kunstnerisk utviklingsarbeid	7
Program for kunstnerisk utviklingsarbeid	7
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse	8
Kandidatundersøkelsen.....	8
Formål	8
Målgruppe	9
Rapportens oppbygning	9
Gjennomføring	9
Utvalg og svarprosent	10
Hovedfunn.....	10
Kapittel 2: Kandidatenes bakgrunn	13
Alder, kjønn og familieliv.....	13
Bosted og statsborgerskap.....	14
Utdanningsbakgrunn	15
Yrkesbakgrunn.....	15
Kapittel 3: Gjennomføring av programmet.....	17
Programtype og fagområde	17
Studiested.....	17
Gjennomføringsperiode	19
Stipendiatperioden og fellesfaglig opplæring.....	21
Utenlandsopphold.....	22
Kapittel 4: Kandidatenes arbeidslivstilknytning	24
Yrkesliv etter fullført program.....	24
Nåværende arbeidslivstilknytning.....	25
Fra stipendiatprogram til jobb	25
Sektor og bransjetilknytning	26
Arbeid innen UH-sektoren	27
Bistilling	28
Jobbrelevans og kvalifikasjonskrav	29
Geografi og arbeidssted	30
Stillingsandel og arbeidstid	31
Lønn	32

Kapittel 5: Programutbytte, samarbeid og engasjement	37
Faglig engasjement etter fullføring	37
Samarbeid og nettverksbygging	39
Faglig og profesjonelt utbytte av programmet	40

Kapittel 1:

Bakgrunn, gjennomføring og hovedfunn

I dette kapittelet gjør vi rede for begrepet «kunstnerisk utviklingsarbeid» og det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). Videre går vi gjennom bakgrunnen for denne kandidatundersøkelsen og beskriver undersøkelsenes målgruppe, og hvilke problemstillinger rapporten søker å besvare. Deretter gjør vi rede for rapportens oppbygging, gjennomføring av undersøkelsen og hovedfunn.

Kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunstnerisk utviklingsarbeid er sidestilt med annen vitenskapelig forskning og har siden 1995 vært en lovpålagt oppgave for universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren). Internasjonalt omtales denne forskningsgrenen gjerne som *artistic research*.

I forbindelse med etableringen av en ny doktorgrad basert på utøvende og skapende kunstfag i 2018 beskriver Kunnskapsdepartementet graden på følgende måte:

Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsarbeidet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.¹

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) er et nasjonalt program med overordnet ansvar for å stimulere til og legge til rette for kunstnerisk utviklingsarbeid ved institusjoner som tilbyr skapende og utøvende kunstutdanning. PKU utgjør en samlende arena for kunstnerisk utviklingsarbeid og skal styrke forskningskulturen og bidra i utviklingen av kvalitet og kompetanse.

PKU har siden 2003 hatt ansvaret for *Stipendiatprogrammet* som er et treårig utdanningsprogram innen kunstnerisk utviklingsarbeid på doktorgradsnivå. Fra 2018 startet etableringen av doktorgradsprogrammer i kunstnerisk utviklingsarbeid ved i alt fire utdanningsinstitusjoner.² Stipendiatprogrammet fases gradvis ut etter hvert som det opprettes institusjonelle doktorgradsprogrammer.

Den obligatoriske opplæringsdelen i Stipendiatprogrammet videreføres som en *nasjonal forskerskole*, organisert gjennom seminarer og konferanser for stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid. Fra 2018 har

---

¹ Kunnskapsdepartementet (2018). *Ny doktorgrad – ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid*. [Hentet 25.11.2021 fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/f9e9677e3c8d4299a9edbdb86079bb67/ny-doktorgrad-ph.d.-i-kunstnerisk-utviklingsarbeid.12642731.pdf>]

² Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO), Norges musikkhøgskole (NMH), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), og Universitetet i Bergen (UiB).

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse driftet forskerskolen, som er felles for alle doktorgradsprogrammene.

I utgangspunktet gav gjennomføring av Stipendiatprogrammet førsteamanuensiskompetanse, uten å lede til en formell doktorgrad og medfølgende rett til å benytte tittelen *philosophiae doctor* (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Siden 2018 har flere av dem som påbegynte Stipendiatprogrammet blitt innvilget overgang til et doktorgradsprogram, og de som har fullført har dermed oppnådd en ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid. Enkelte utdanningsinstitusjoner har åpnet for at uteksaminerte kandidater kan søke om retten til å bruke tittelen ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, selv om Stipendiatprogrammet var gjennomført før den aktuelle ph.d.-graden formelt ble opprettet. Andre utdanningsinstitusjoner har ikke en slik praksis. Dette betyr altså at noen av de som har fullført Stipendiatprogrammet kan titulere seg som ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, mens andre ikke kan det.

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid forvalter også *Prosjektprogrammet som ble opprettet i 2010*. Programmet er den eneste nasjonale finansieringskilden for kunstnerisk utviklingsarbeid og tildeler midler til forskningsprosjekter og et fåtall stipendiatstillinger.³ I 2021 ble det tildelt totalt 23,4 millioner kroner til fem prosjekter og fire stipendiatstillinger innen kunstnerisk utviklingsarbeid.⁴

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Forvaltningen av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid er lagt til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) som er et forvaltningsorgan underlagt Kunnskapsdepartementet. Direktoratet ble etablert 1. juli 2021 gjennom en sammenslåing en av Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku), Kompetanse Norge, Universell og deler av Unit og Norsk senter for forskningsdata (NSD). HK-dir har et nasjonalt ansvar for forvaltningsoppgaver innen høyere utdanning, høyere yrkesfaglige utdanning og kompetansepolitikk og skal blant annet bidra til å utvikle kvaliteten i utdanning og styrke det internasjonale samarbeidet.⁵

Kandidatundersøkelsen

Kandidatundersøkelser rettet mot uteksaminerte studenter fra høyere utdanning, har vært gjennomført regelmessig i Norge i flere tiår. Disse undersøkelsene kan ha et nasjonalt perspektiv eller et smalere fokus, for eksempel knyttet til et bestemt fagområde, gradsnivå eller en bestemt utdanningsinstitusjon. Denne undersøkelsen er den første i sitt slag som retter seg spesifikt mot kandidater som har gjennomført Stipendiatprogrammet eller doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Formål

Kandidatundersøkelsen har som mål å gi kunnskap om:

- 1) Hva slags utbytte kandidatene har fått ved å gjennomføre programmet
- 2) Hvilken betydning programmet har hatt for kandidatenes videre yrkeskarriere

---

³ Diku (2021). Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. [Hentet 11.11.2021 fra <https://diku.no/programmer/program-for-kunstnerisk-utviklingsarbeid>]

⁴ Diku (2021). Program for kunstnerisk utviklingsarbeid – Tildelinger til prosjekter og stipendiatstillinger. [Hentet 11.11.2021 fra <https://diku.no/ressurser-og-verktoey/program-for-kunstnerisk-utviklingsarbeid>]

⁵ HK-dir (2021). Om Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. [Hentet 11.11.2021 fra <https://hkdir.no/om-oss>]

Kunnskapen kan potensielt bidra til å videreutvikle forskerskolens undervisningstilbud, bedre institusjonenes oppfølging av kandidater og informere diskusjoner rundt kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge.

Målgruppe

Det er omkring hundre kandidater som har fullført sitt program i kunstnerisk utviklingsarbeid enten gjennom Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram ved norsk utdanningsinstitusjon i perioden 2007-2021. Det er med andre ord en forholdsvis liten målgruppe med svært varierende fartstids på arbeidsmarkedet etter fullføring av programmet.

Som vi tidligere har omtalt, kan kandidatene ha gjennomført enten Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid. Vi gjør i utgangspunktet ikke noe skille i omtalen av kandidatene ut ifra hvilken programtype de har fullført, med mindre det spesifiseres i analysene.

Rapportens oppbygning

Kapittel 2 gir grunnleggende bakgrunnsinformasjon om kandidatene i undersøkelsen.

Kapittel 3 omhandler kandidatenes gjennomføring av programmet, deriblant hvilket program de har fullført, hvilken institusjon de var tilknyttet, programområde, gjennomføringsperioden og utenlandsopphold.

I kapittel 4 ser vi nærmere på kandidatenes tilknytning til arbeidslivet. Her undersøker vi arbeidslivstatus, sektor- og bransjetilhørighet. Videre undersøker vi omfanget av bistillinger, stillingsandel og arbeidstid. Vi ser også på hvor lang tid kandidatene brukte på å få jobb og i hvilken grad jobben er utdanningsrelevant. Til slutt ser vi nærmere på kandidatenes lønnsforhold.

Kapitel 5 handler om kandidatenes utbytte av programmet, herunder samarbeid, prosjektdeltakelse og engasjement i perioden etter avsluttet Stipendiat- eller doktorgradsprogram.

Gjennomføring

Rapporten er basert på en spørreundersøkelse rettet mot kandidater som har fullført stipendiatprosjekt i kunstnerisk utviklingsarbeid ved en norsk utdanningsinstitusjon i tidsperioden 2007-2021.

Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk over internett i tidsrommet 13. september til 13. oktober 2021. Alle respondenter med gyldig epostadresse, tilgjengeliggjort av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, mottok invitasjonen via epost 13. september. Invitasjonen og påfølgende påminnelser inneholdt en unik lenke til undersøkelsen. Programvaren Conformat ble brukt for å gjennomføre datainnsamlingen.

De ble totalt sendt ut tre påminnelser i løpet av feltperioden. Den første 16. september, den andre 23. september og den tredje 30. september. I slutten av feltperioden sendte Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse ut en felles epost til alle kandidatene hvor de takket for svar og ellers oppfordret dem som enda ikke hadde svart, til å gjøre det innen kort tid. Feltperioden ble avsluttet 13. oktober 2021.

Tabell 1: Kandidatenes valg av språk

	Andel	N
Norsk	88 %	64
Engelsk	12 %	9

Undersøkelsen var tilgjengelig på norsk og engelsk, og kandidatene kunne selv velge hvilket språk de ville svare på. De aller fleste kandidater valgte å besvare undersøkelsen på norsk (tabell 1).

Undersøkelsen var samtykkebasert i tråd med personvernforordningen av 2018 (GDPR). Alle respondentene ble informert om sine rettigheter i forbindelse med datainnsamlingen og om muligheten til å trekke seg uten å oppgi en grunn.

Utvalg og svarprosent

Bruttoutvalget for undersøkelsen var på 101 kandidater, og i alt 73 svarte på undersøkelsen. 72 prosent svarte dermed på undersøkelsen. Dette anser vi som en god svarprosent.

Kandidater som hadde fullført en viss andel av spørreskjemaet uten å besvare alle spørsmål, ble inkludert i utvalget. Dette gjelder 6 kandidater (8 prosent) i utvalget. 2 kandidater åpnet spørreskjemaet uten å besvare et minimum av spørsmål og ble ekskludert fra utvalget.

Hovedfunn

Kandidater med lang fartstid på arbeidsmarkedet

Kandidatene som har gjennomført enten Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid, har forholdsvis mye arbeidserfaring forut for påbegynt program, i gjennomsnitt 11 år. Noen har betydelig mer erfaring, andre betydelig mindre.

Det er også en del variasjon når det gjelder kandidatenes nåværende alder, men det er forholdsvis få som er under 40 år - syv av ti er over 44 år gamle. Den gjennomsnittlige kandidaten er i dag 49 år gammel, mens gjennomsnittsalder ved fullføring av programmet var 43 år. 75 prosent av kandidatene hadde omsorgsansvar for barn ved utgangen av stipendiatperioden, og de fleste gir uttrykk for at det gikk greit å balansere utdanning og familieliv.

God faglig oppfølging i programmet, men få fullfører på normert tid

Musikk og visuell kunst er de største fagområdene, og totalt 76 prosent av kandidatene har gjennomført sitt prosjekt innenfor ett av disse områdene. 24 prosent er innen scenekunst, design eller film. De fleste opplever å ha fått god faglig oppfølging i løpet av studieperioden, men føler i noe mindre grad at de ble integrert i det faglige og sosiale fellesskapet ved studiestedet. Kandidater innen scenekunst jobbet i større grad utenfor campus, sammenlignet med dem på musikkfeltet.

Normert tid på å fullføre programmet er enten tre eller fire år. Kun 11 prosent fullførte på normert tid. Syv av ti fullførte 1-2 år etter normert tid. I gjennomsnitt bruker kandidatene 4,8 år på gjennomføring og 1,8 år utover normert tid. Seks av ti oppgir at forsinkelsen skyldes lov hjemlet permisjon eller fravær.

Graden av internasjonalisering er høy. Nesten samtlige kandidater, 94 prosent, oppgir at de har vært på minst ett faglig utenlandsopphold i løpet av stipendiatperioden. Kortere utenlandsopphold er vanligere enn lange.

Nesten alle har i dag relevant jobb

Det er nokså stor variasjon når det gjelder hvor lenge kandidatene har vært yrkesaktive etter fullført program. 19 prosent har vært yrkesaktive i mer enn 10 år, mens 21 prosent kun har vært på arbeidsmarkedet i rundt ett år etter fullføring. I gjennomsnitt har kandidatene vært yrkesaktive i 5,5 år etter fullført program, og de fleste har vært i relevant arbeid i hele perioden.

Så godt som alle kandidatene oppgir å være i jobb på nåværende tidspunkt (høsten 2021). 39 prosent har fast stilling, mens 59 prosent er selvstendig næringsdrivende, frilanser, har et vikariat/engasjement eller har andre tilknytningsformer. Hele 95 prosent opplever at jobben de har, er relevant. 57 prosent har også en bistilling i tillegg til sin hovedstilling, og det er noe mer vanlig blant kandidater som jobber i UH-sektoren. 41 prosent har sitt arbeidssted i hovedstaden.

62 prosent jobber i offentlig sektor, 35 prosent i privat sektor. Åtte av ti jobber innen UH-sektoren eller med utøvende kunst. De fleste i offentlig sektor jobber innen universitet/høyskole, mens de fleste i privat sektor jobber med utøvende kunst. 88 prosent av de som ikke arbeider innenfor UH-sektoren, kunne tenke seg å gjøre det dersom de fikk muligheten. 34 prosent har en heltidsstilling, mens 66 prosent jobber deltid eller uten avtalt stillingsandel. 22 prosent av de deltidsansatte jobber ufrivillig deltid.

De aller fleste mener at jobben krever den kompetansen programmet har gitt dem. For 33 prosent var doktorgrad et formelt krav for ansettelse i nåværende stilling. De formelle kvalifikasjonene er åpenbart viktigst for kandidater i UH-sektoren, hvor 59 prosent oppgir doktorgraden som en forutsetning for ansettelse, mot kun 9 prosent blant utøvende kunstnere.

Kandidatene finner raskt relevant arbeid etter fullføring av program – litt over halvparten fant en relevant jobb allerede før de disputerte. Flertallet av kandidatene fikk sin første relevante jobb gjennom sitt personlige nettverk, men stillingsannonser og direkte kontakt med arbeidsgiver er også vanlige kanaler og metoder for å finne arbeid.

I gjennomsnitt har kandidatene en samlet årslønn på nærmere 750 000 kr før skatt, mens medianlønna ligger på 590 000 kr. Omtrent halvparten har en samlet årslønn på mellom 350 001 – 750 000 kr før skatt. Kandidater innen utøvende kunst gir uttrykk for at pandemien har rammet dem noe hardere enn de som jobber innen UH-sektoren, og utøvende kunstnere har i langt større grad ustabil inntjening fra år til år.

Faglig utvikling, høyere status og lønn, men samme yrkesretning

De aller fleste kandidatene gir uttrykk for at programmet har vært nyttig for dem. Programmet har særlig bidratt til egen faglig og kunstnerisk utvikling. De har blitt tryggere som fagpersoner, fått mer teoretisk og praktisk innsikt i fagfeltet og har utviklet seg som kunstnere. For mange har programmet vært en døråpner på arbeidsmarkedet: Seks av ti har fått mer utfordrende arbeidsoppgaver, og nær halvparten opplever at de har blitt mer ettertraktet på arbeidsmarkedet. Mange har også endret arbeidsform og jobber i større grad enn tidligere tverrfaglig. De færreste har imidlertid endret yrkesretning – de fortsetter i samme retning som før de påbegynte programmet.

Programmet har også skapt grobunn for samarbeid. Hele åtte av ti har i etterkant innledet faglig samarbeid med personer de kom i kontakt med i løpet av stipendiatperioden. Utdannelsen har dessuten gitt økt anseelse i fagmiljøet, og rundt halvparten har fått høyere lønn som følge av å ha gjennomført programmet.

Det faglige engasjementet etter fullføring er også høyt. Hele 84 prosent av alle kandidater har påtatt seg minst én form for oppgave eller engasjement. Dette kan inkludere å sitte i bedømmelseskomité, være veileder, seminarleder eller å vurdere prosjektsøknader og bidrag til tidsskrift og fagkonferanser.

Kandidatene peker også på ting som kunne vært bedre. Noen skulle gjerne sett at utdanningsinstitusjonene var bedre på å ta i bruk deres kompetanse, blant annet ved å tilby flere relevante og faste stillinger. Enkelte kandidater, som har gjennomført Stipendiatprogrammet og ikke doktorgradsprogram, argumenterer også for at de burde få retten til å benytte tittelen *philosophiae doctor* (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid, noe de mener ville gitt flere muligheter, særlig internasjonalt.

Kapittel 2:

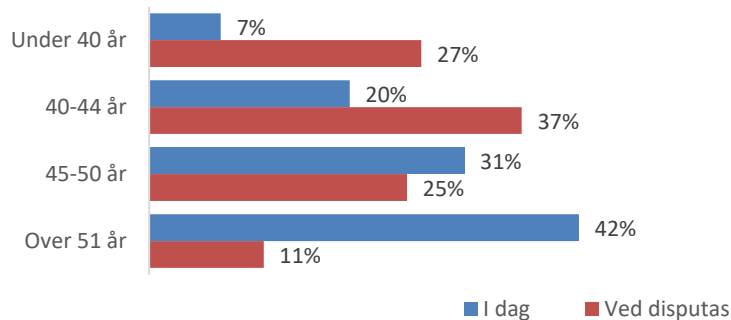
Kandidatenes bakgrunn

Dette kapittelet gir en sammenfattet beskrivelse av kandidatenes bakgrunn, deriblant alder, kjønn, familiesituasjon og geografiske tilhørighet. Vi ser også på kandidatenes utdanningsbakgrunn før opptak til programmet. Til slutt ser vi nærmere på kandidatenes yrkesbakgrunn.

Alder, kjønn og familieliv

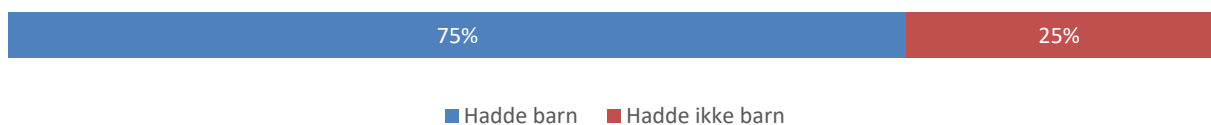
Det er omtrent like mange menn som kvinner blant kandidatene i vårt utvalg. Dette er på linje med kjønnsfordelingen blant avlagte doktorgrader i Norge de senere årene.⁶

Figur 1: Kandidatenes alder (N=71)

Figur 1 viser kandidatenes alder i dag (ved undersøkelsestidspunktet) og ved disputas (fullføring av programmet). Den gjennomsnittlige kandidaten er i dag 49 år gammel, mens gjennomsnittsalder ved disputas var 43 år. Gjennomsnittsalder ved *programstart* var for øvrig 39 år. I alt 64 prosent av kandidatene var under 44 år ved disputas, mens tilsvarende andel i dag er 27 prosent. Syv av ti kandidater er i dag over 44 år gamle. Den yngste kandidaten er i dag i 30-årene, mens den eldste er i 60-årene.

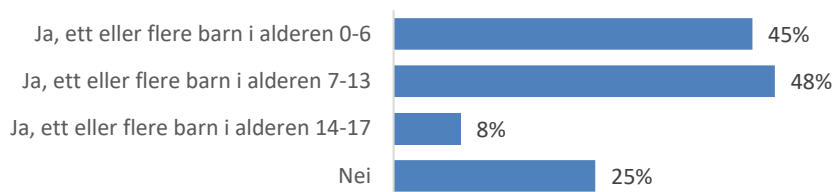
Figur 2: Omsorgsansvar for ett eller flere barn under 18 år ved slutten av stipendiatperioden (N=71)

Kandidatene ble spurt om de hadde omsorgsansvar for ett eller flere barn ved slutten av stipendiatperioden. Et stort flertall, 75 prosent, svarte bekreftende på dette. Som det fremgår av figur 3, oppga de fleste at de hadde yngre barn, under 14 årsalderen.

⁶ Reiling et al. (2020). *Doktorgradsundersøkelsen 2019. En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 eller 2015*. NIFU-rapport 2020:19.

Figur 3: Omsorgsansvar for ett eller flere barn under 18 år ved slutten av stipendiatperioden (N=71)

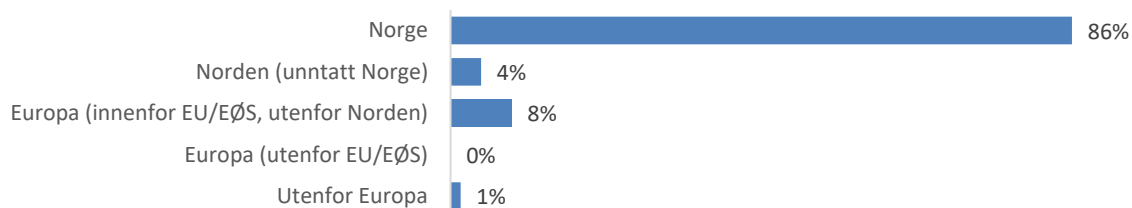
Å gjennomføre et stipendiatprosjekt kan åpenbart oppleves som krevende og arbeidsintensivt. Kandidatene som hadde omsorgsansvar for barn i stipendiatperioden, ble bedt om å beskrive med egne ord i hvilken grad dette eventuelt påvirket arbeidet med prosjektet. Svarene er nokså delte. En del opplevde det som krevende, og enkelte påpeker at det førte til at de brukte lengre tid på å fullføre. Flere oppgir at omsorgsansvaret gjorde at de måtte jobbe mer på kvelder og i helger og begrense reisevirksomheten. Flertallet gir likevel uttrykk for at det gikk greit å kombinere utdannelsen med å ha barn, og flere beskriver situasjonen som positiv. En kandidat skriver:

For meg ga stipendiatperioden en mer stabil situasjon enn som tidligere frilanser, og familiesituasjonen med barn var så vidt jeg kan huske bare positiv for mitt arbeid.

Bosted og statsborgerskap

De aller fleste kandidater, 84 prosent, er norske statsborgere. 16 prosent har utenlandsk statsborgerskap. Til sammenlignet hadde rundt 40 prosent av personer med doktorgrad (på landsbasis) utenlandsk statsborgerskap i 2019.⁷

Figur 4: Bosted før påbegynt program (N=71)

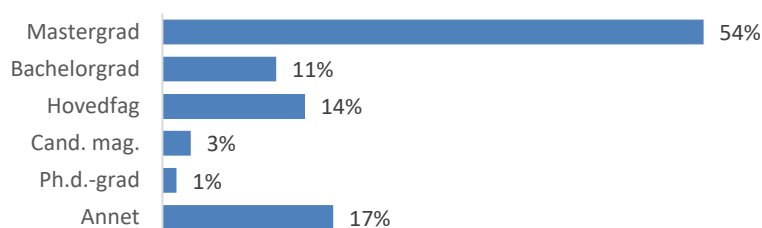
De aller fleste, 86 prosent, var bosatt i Norge før de startet stipendiatperioden. 8 prosent var bosatt i et land i EU/EØS-området, utenom Norden. Svært få var bosatt utenfor Europa. Rekrutteringen av stipendiater fra utlandet er med andre ord lav.

⁷ Reiling et al. (2020). *Doktorgradsundersøkelsen 2019. En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 eller 2015*. NIFU-rapport 2020:19.

Utdanningsbakgrunn

Figur 5: Høyeste fullførte grad før opptak til programmet (N=71)

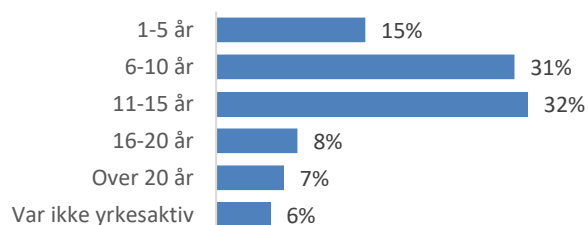

Litt over halvparten av kandidatene, 54 prosent, hadde mastergrad før de begynte i stipendiatstillingen. Ytterligere 14 prosent hadde den eldre gradstypen hovedfag. Til sammen 14 prosent hadde en grad på lavere nivå, henholdsvis 11 prosent bachelorgrad og 3 prosent Cand.mag. Kun 1 prosent hadde en ph.d.-grad før opptak til programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid.

En relativt stor andel, 17 prosent, oppgir å ha tatt noe annet enn de faste svarkategoriene og fikk muligheten til å beskrive dette med egne ord. Det som kommer fram er nokså variert, men flere oppgir utdanningsformer som tilsvarer enten hovedfag eller mastergrad, blant annet gjennom realkompetansevurdering. Noen nevner også mer spesialiserte kunstneriske gradsformer, som *cand.musicae* eller lignende kunstneriske grader tatt ved utenlandske utdanningsinstitusjoner.

Yrkesbakgrunn

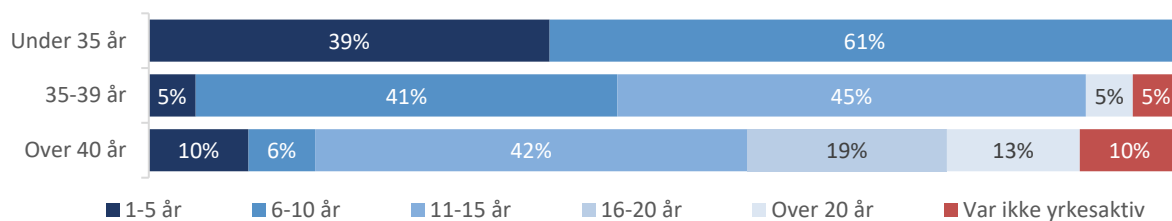
Figur 6: Antall yrkesaktive år før programmet (N=71)

Samtlige kandidater ble bedt om å oppgi hvor mange år de hadde vært yrkesaktive før de startet i stipendiatstillingen. Vi presiserer at vi her var interessert i å fange opp den samlede tiden kandidatene hadde hatt på arbeidsmarkedet, og ikke bare det som måtte være «relevant arbeid» med hensyn til stipendiatperioden.

Det er tydelig at kandidatene som har gjennomført Stipendiatprogrammet eller et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid, er en sammensatt gruppe med svært varierende fartstid på arbeidsmarkedet. 15 prosent hadde jobbet 1-5 år, mens 7 prosent hadde over 20 års yrkeserfaring før de startet i stipendiatstillingen. Majoriteten av kandidatene hadde mange års yrkeserfaring, i gjennomsnitt 11 år. 6 prosent av kandidatene hadde ikke vært yrkesaktive før de startet i stipendiatstillingen.

Figur 7: Antall yrkesaktive år før programmet, fordelt på alder ved programstart

Figur 7 viser hvor mange år kandidatene hadde vært yrkesaktive før de startet utdanningen, fordelt på alder ved programstart. Som forventet, ser vi at de som var eldre da de startet programmet, generelt hadde vært yrkesaktive lenger, sammenlignet med de som var yngre. 74 prosent av de som var eldre enn 40 år da de startet programmet, hadde minst 10 års arbeidserfaring. Vi merker oss imidlertid at 10 prosent av de som var over 40 år ved programstart, oppgir at de ikke var yrkesaktive før de påbegynte programmet.

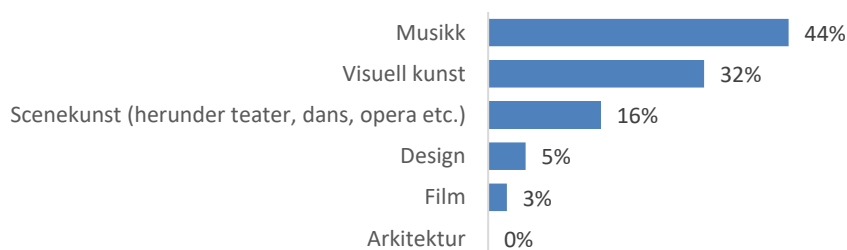
Kapittel 3: Gjennomføring av programmet

I dette kapitlet gjør vi rede for gjennomføringen av programmet. Her går vi først gjennom de «harde faktaene» rundt kandidatenes utdanning, blant annet oversikt over programtype, utdanningsinstitusjon, gjennomføringsperiode og omfang av utenlandsopphold. I tillegg går vi nærmere inn på kandidatenes egne vurderinger av det faglige og sosiale miljøet i stipendiatperioden.

Programtype og fagområde

71 prosent har gjennomført Stipendiatprogrammet, mens 29 prosent har gjennomført et doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Figur 8: Fagområde for stipendiatprosjektet (N=73)

Blant de ulike kunstformene er musikk den vanligste, etterfulgt av visuell kunst. I alt har 76 prosent av kandidatene gjennomført sitt stipendiatprosjekt innen ett av disse to fagområdene. 16 prosent er innenfor fagområdet scenekunst, mens i alt 8 prosent er innenfor design eller film. Ingen kandidater svarte at de gjennomførte sitt prosjekt innenfor arkitektur.

Studiested

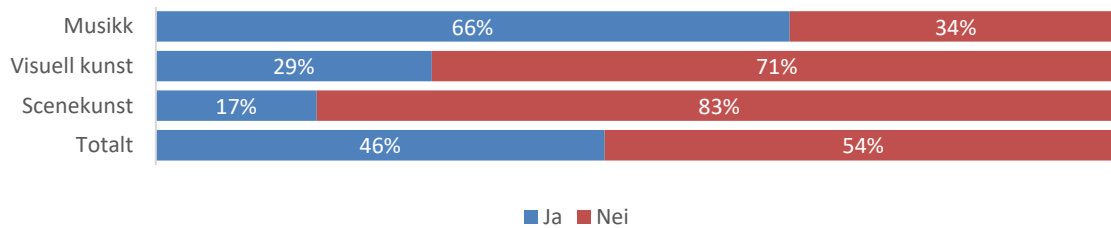
Figur 9: Utdanningsinstitusjonen hvor programmet ble fullført (N=73)

Utdanning innen kunstnerisk utviklingsarbeid tilbys ved en rekke høyere utdanningsinstitusjoner over hele landet. Utdanningsinstitusjoner i Oslo er spesielt godt representert. Halvparten av kandidatene har enten

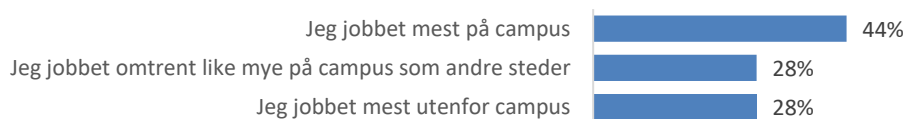
fullført programmet ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) eller Norges musikkhøgskole, begge lokalisert i hovedstaden. Til sammen 18 prosent tok utdanningen sin ved enten Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) eller ved Universitetet i Bergen (UiB).⁸ 14 prosent fullførte programmet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), mens de resterende 15 prosentene fullførte ved andre høyskoler og universitet.⁹

Figur 10: Fullførte du din høyeste grad før stipendiatperioden ved samme institusjon hvor du gjennomførte Stipendiat- / ph.d.-programmet? Fordelt på fagområde (N=71)¹⁰

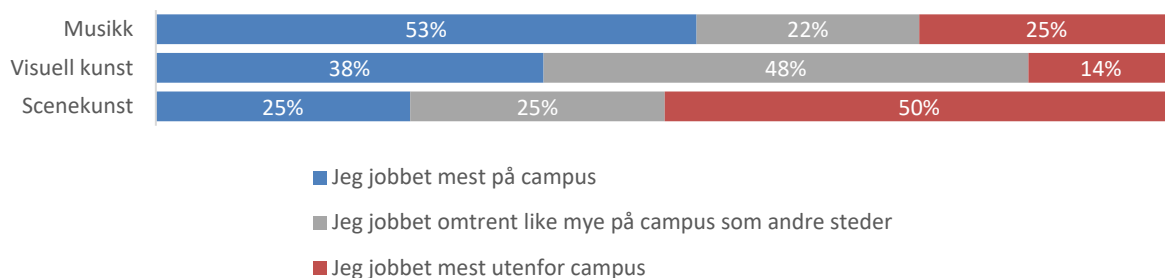
Like i underkant av halvparten av kandidatene fullførte sin høyeste grad (før stipendiatperioden) ved samme utdanningsinstitusjon hvor de fullførte programmet. Andelen er vesentlig høyere blant kandidater innen musikk, sammenlignet med de som har visuell kunst og scenekunst som sitt fagområde.

Figur 11: Arbeidssted i stipendiatperioden (N=71)

På spørsmål om hvor de hadde sitt arbeidssted under stipendiatperioden, er svarene nokså delte. 44 prosent svarer at de jobbet mest på campus, mens 28 prosent jobbet mest utenfor campus. 28 prosent jobbet like mye på campus som andre steder.

Figur 12: Arbeidssted i stipendiatperioden, fordelt på fagområde

⁸ Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) ble 1. januar 2017 virksomhetsoverdratt til Universitetet i Bergen, og slått sammen med Griegakademiet til Fakultet for kunst, musikk og design.

⁹ Kategorien «andre» inkluderer Høgskolen i Lillehammer / Høgskolen i Innlandet, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger.

¹⁰ Fagområder som omfatter færre enn 5 kandidater er ekskludert fra figuren. Dette gjelder også figur 12.

Når vi bryter spørsmålet om arbeidssted ned på de største fagområdene, finner vi at kandidater som gjennomførte sitt prosjekt innenfor musikk, i større grad jobbet på campus, mens scenekunstnere i større grad arbeidet utenfor campus.

Kandidatene fikk her muligheten til å utdype sine svar rundt arbeidssted med egne ord, og flere fremhever at arbeid utenfor campus har faglig verdi. En kandidat skriver blant annet:

Det var viktig for meg å hente impulser og samarbeid også utenfor min egen institusjon i prosjektet.

Noen av dem som oppgir at de jobbet mest utenfor campus, deriblant de innenfor scenekunst, gir uttrykk for at dette var nødvendig fordi arbeidet krevde spesialutstyr, tok stor plass eller foregikk ute i felt. Enkelte kandidater skriver også at de gjerne skulle vært mer på campus, men at utdanningsinstitusjonen ikke kunne tilby egnede lokaler. Majoriteten virker likevel tilfreds med arbeidssituasjonen under stipendiatperioden.

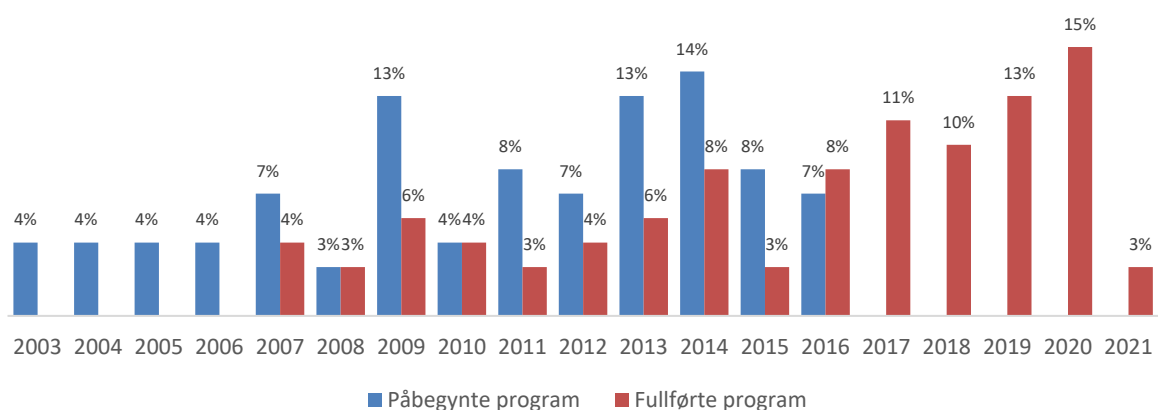
Gjennomføringsperiode

Figur 13: Programmets normerte gjennomføringstid (N=72)

De aller fleste, 93 prosent, oppga at programmets normerte gjennomføringstid var på 3 år. Resten svarte at gjennomføringstiden var normert til 4 år, hvor 1 år er satt av til pliktarbeid.¹¹ Det er ikke vesentlige forskjeller når det gjelder normert gjennomføringstid mellom kandidater som gjennomførte Stipendiatprogrammet eller doktorgradsprogram i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Figur 14: Året kandidatene påbegynte og fullførte programmet (N=72)

Figur 14 viser fordelingen for når kandidatene henholdsvis påbegynte og fullførte sin grad, sistnevnte definert som året de avholdt offentlig disputas. Fordelingen illustrerer for det første at det er stor variasjon rundt tidspunktet kandidatene gjennomførte programmet. De tidligste kandidatene begynte allerede i

¹¹ Kandidatene fikk også anledning til å spesifisere en lengre gjennomføringstid. Ingen av kandidatene svarte at programmet hadde en normert varighet på mer enn 4 år.

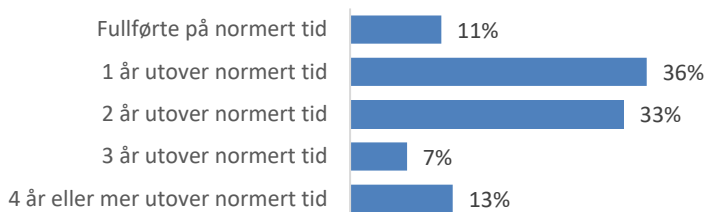
2003, året Stipendiatprogrammet ble opprettet.¹² Det siste året kandidatene i vårt utvalg påbegynte programmet var i 2016. Fordelingen er altså spredt utover i tid, men det er en viss overvekt av kandidater som har gjennomført programmet de senere årene.

Figur 15: Fullføring på normert tid

De aller fleste, 89 prosent, brukte lengre tid enn normert på å gjennomføre programmet. Kun 11 prosent fullførte på normert tid. Til sammenligning finner NIFUs doktorgradsundersøkelse fra 2020 at 63 prosent av doktorgradskandidater i Norge fullfører på normert tid, selv om det også er variasjoner på tvers av fagfelt¹³.

Figur 16: Gjennomføringstid utover normert tid

Figur 16 viser hvor lang tid kandidatene brukte på å fullføre programmet utover normert tid. Totalt 69 prosent av kandidatene bruker 1-2 år utover normert tid, mens 19 prosent bruker lengre tid enn dette. I gjennomsnitt bruker kandidatene 4,8 år på gjennomføring, og 1,8 år utover normert tid.

Kandidatene som oppga at de hadde brukt mer tid enn normert, ble spurt om årsakene til dette. Majoriteten av kandidatene med forsinkelse, 60 prosent, oppgir at dette skyldes en form for lovhjemlet permisjon, for eksempel sykefravær, militærtjeneste eller foreldrepermisjon.

Kandidatene fikk anledning til å beskrive årsakene til forsinkelsen med egne ord, og her fokuserer vi på svarene til dem som *ikke* hadde lovhjemlet permisjon/fravær. Flere kandidater, som kun brukte rundt ett år mer enn normert, oppgir at selv om de holdt tidsplanen for prosjektarbeidet, tok det noe tid før disputas ble avholdt. En skriver:

Fullførte på normert tid, men disputas ble gjennomført 3 måneder senere av praktiske/arrangementstekniske grunner.

¹² Vi gjør oppmerksom på at oppstart for nye stipendiater i Stipendiatprogrammet var i oktober, og at bedømmelsesprosessen ikke var regnet som en del av stipendiatperioden. Faktisk gjennomføringstid kan derfor ha vært kortere enn det ser ut som i tabellen siden kandidatene i undersøkelsen angir årstall for oppstart og disputas.

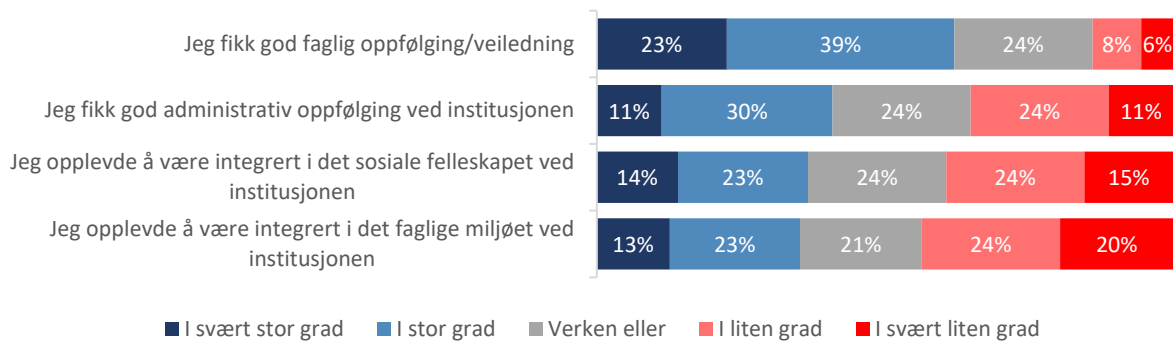
¹³ Reiling et al. (2020). *Doktorgradsundersøkelsen 2019. En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 eller 2015*. NIFU-rapport 2020:19.

Kandidater som brukte mer enn ett år utover normert tid, peker på ulike forhold for å forklare forsinkelsen. Noen hadde annet arbeid ved siden av programmet som la beslag på tiden, andre oppgir at refleksjonsdelen¹⁴ av prosjektet ble underkjent, og at det tok tid å gjøre nødvendige justeringer.

Stipendiatperioden og fellesfaglig opplæring

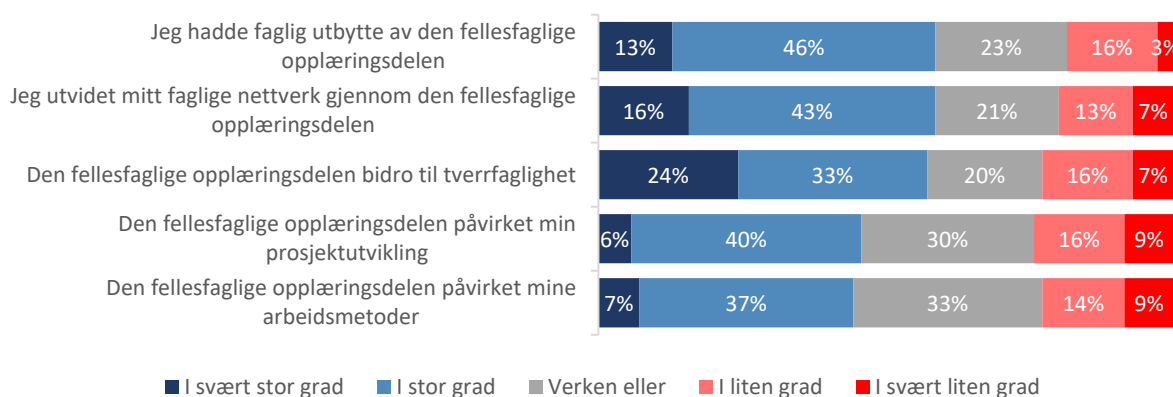
Videre retter vi blikket på kandidatenes egne vurderinger av stipendiatperioden og den fellesfaglige opplæringen. Kandidatene ble bedt om å vurdere en rekke påstander om stipendiatperioden og resultatene fremgår av figur 17.

Figur 17: Kandidatenes vurdering av påstander om stipendiatperioden (N=71)

I alt 62 prosent av kandidatene var i stor eller svært stor grad enig i at de fikk god *faglig* oppfølging og veiledning. Når det gjelder *administrativ* oppfølging ved utdanningsinstitusjonen, er vurderingene lavere. Under halvparten opplever å ha fått god administrativ oppfølging. Meningene er også delte når det gjelder faglig og sosial integrasjon i felleskapet ved utdanningsinstitusjonen. 36-37 prosent følte seg i stor eller svært stor grad integrert, mens en noe større andel, 39-44 prosent, opplevde i liten eller svært liten grad å være integrert. Kandidatene gir marginalt høyere vurderinger av det sosiale fellesskapet sammenlignet med det faglige miljøet.

Figur 18: Kandidatenes vurdering av påstander om den fellesfaglige opplæringsdelen (N=70)

¹⁴ I sluttbedømmelsen er det et skille mellom *det kunstneriske resultatet* (kunstverket som presenteres offentlig) og *refleksjonsdelen* – det skriftlige materialet som dokumenterer kunstnerisk refleksjon.

Videre ble kandidatene bedt om å vurdere påstander om den fellesfaglige opplæringsdelen¹⁵ av utdanningen (figur 18). Overordnet gir de fleste kandidatene positive vurderinger av den fellesfaglige opplæringsdelen av studiet, som fra 2018 er organisert gjennom Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid (forskerskolen). Majoriteten gir uttrykk for at de hadde faglig utbytte av opplæringen, at de fikk utvidet det faglige nettverket sitt og at opplæringen bidro til tverrfaglighet. 24 prosent oppgir at opplæringen i svært stor grad bidro til tverrfaglighet. Kandidatene er i noe mindre grad enige i at den fellesfaglige opplæringen påvirket deres prosjektutvikling eller arbeidsmetoder.

De fleste kandidatene beskriver den fellesfaglige opplæringen som en positiv opplevelse, hvor de fikk nye perspektiver og fikk mulighet til å knytte bånd med andre innenfor kunstfeltet. En kandidat skriver:

Det nasjonale, tverrfaglige møtepunktet/miljøet var for meg utelukkende det mest positive med hele min stipendiatperiode!

En annen kandidat fremhever også det tverrfaglige utbyttet:

Jeg tror jeg lærte mer om hva kunstnerisk utviklingsarbeid er av mine kollegaer fra andre kunstfelt enn fra kollegaer fra min egen avdeling. Den fellesfaglige opplæringsdelen førte til mange tverrfaglige samarbeid mellom dans, billedkunst, design, teater og musikk. En veldig viktig del av programmet!

Enkelte kandidater opplevde imidlertid å få mindre ut av den fellesfaglige opplæringen:

... det fellesfaglige programmet virket å være tilfeldig og lite basert på faglig metodikk. Det var mer en måte å overvåke prosessen fra ledelsen på. De fleste samlingene dreide seg i hovedsak om presentasjoner fra eksterne personer og fremlegg fra kandidatene. Alt på hotell.

Andre kandidater opplevde samlingene som nyttige, men savnet fagspesifikke arenaer for sitt eget fagfelt. Alt i alt opplevde de aller fleste opplæringen som positiv, og spesielt møtet med andre stipendiater fremheves som nyttig og verdifullt.

Utenlandsopphold

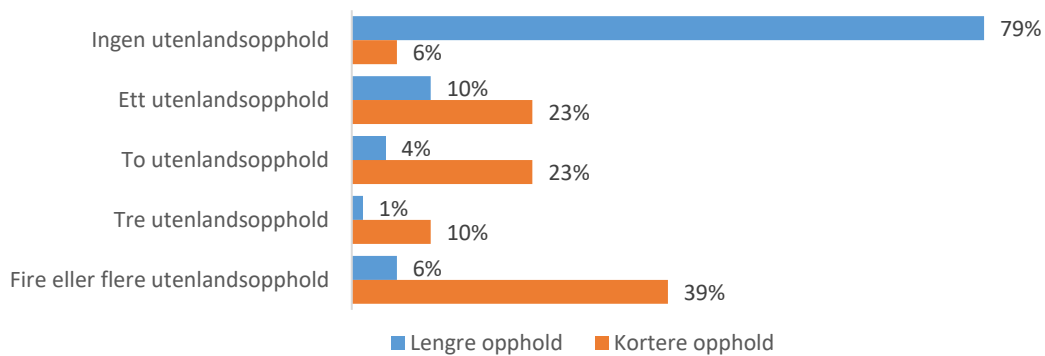
Det er en uttalt politisk målsetting at høyere utdanning i Norge skal være internasjonalt rettet, også på doktorgradsnivå.¹⁶ Som vi skal se, er andelen som har hatt faglige motiverte utenlandsopphold, høy blant kandidatene i denne undersøkelsen.

¹⁵ Den fellesfaglige opplæringsdelen består av seminarer og konferanser som samler stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid fra ulike institusjoner og fagområder. Opplæringen skal være til støtte for det kunstneriske doktorgradsprosjektet, og bidra til faglig dybde og bredde. Den fellesfaglige opplæringsdelen utgjør 20 av i alt 180 studiepoeng i doktorgradsprogrammet.

¹⁶ Kunnskapsdepartementet (2021). En verden av muligheter. Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning Meld. St. 7 (2020–2021). [Hentet 11.11.2021 fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/3e623f4c93b04cbcad289224d06de84/no/pdfs/stm202020210007000dddpdfs.pdf>]

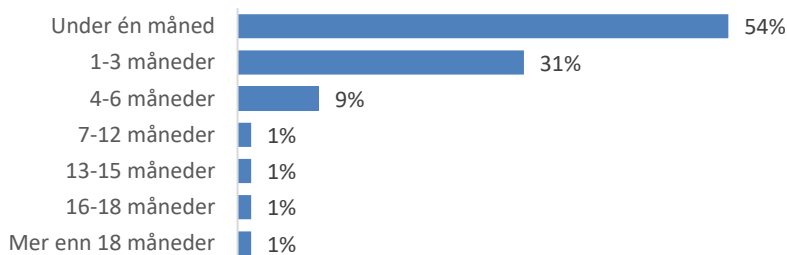

Figur 19: Faglig motiverte utenlandsopphold i løpet av stipendiatperioden (N=71)

Kandidatene ble spurt om de hadde reist utenlands på ett eller flere kortere eller lengre utenlandsopphold i løpet av stipendiatperioden. Et *kortere opphold* defineres som et opphold med under tre måneders varighet, mens opphold over tre måneder betegnes som et *lengre opphold*. Nesten samtlige kandidater, 94 prosent, oppgir at de har vært på et faglig utenlandsopphold, men kortere utenlandsopphold er vanligere enn lange. Til gjengjeld er det ganske vanlig å ha flere enn ett opphold utenlands. 39 prosent har vært på fire eller flere kortere utenlandsopphold, mens i alt 72 prosent har hatt minst to kortere opphold. I alt har 21 prosent hatt minst ett lengre utenlandsopphold, mens 11 prosent har hatt to eller flere.

Figur 20: Samlet lengde på utenlandsopphold i løpet av stipendiatperioden (N=67)

Alle kandidatene som svarte at de hadde vært utenlands, ble bedt om å oppgi hvor lenge de var utenlands i løpet av stipendiatperioden, samlet sett. Litt over halvparten var utenlands i under én måned, mens 31 prosent var utenlands i totalt 1-3 måneder av stipendiatperioden. En relativt liten andel, rundt 6 prosent, var utenlands mer enn seks måneder totalt.

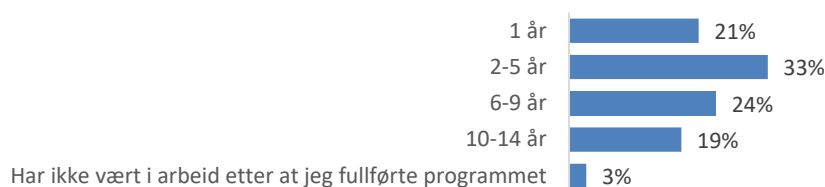
Kapittel 4:

Kandidatenes arbeidslivstilknytning

I dette kapittelet tar vi for oss kandidatenes tilknytning til arbeidslivet. Vi ser blant annet på kandidatenes fartstid på arbeidsmarkedet, hva slags jobb de har, samt stillingsandel, arbeidstid og sektor- og bransjetilhørighet. Vi ser også på forhold som jobbrelevans, omfanget av bistillinger, arbeidsted og lønn. Overordnet finner vi at så godt som alle er yrkesaktive og jobber med noe som er relevant for utdanningen.

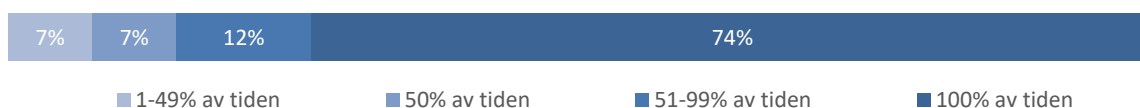
Yrkesliv etter fullført program

Figur 21: Antall yrkesaktive år etter fullført program (N=70)¹⁷

Kandidatene ble spurt hvor mange yrkesaktive år de hadde hatt etter at de fullførte programmet. Her gjorde vi det klart at vi var ute etter antall år i arbeidslivet generelt, selv om dette ikke nødvendigvis var snakk om «relevant» arbeid. Svarene tydeliggjør igjen at kandidatene har svært varierende fartstid på arbeidsmarkedet etter fullført program. 19 prosent har vært yrkesaktive i mer enn ti år, mens 21 prosent kun har hatt rundt ett år på arbeidsmarkedet. I gjennomsnitt har kandidatene vært yrkesaktive i 5,5 år etter fullført program.

Figur 22: Andel av tiden i relevant arbeid etter fullført program (N=68)

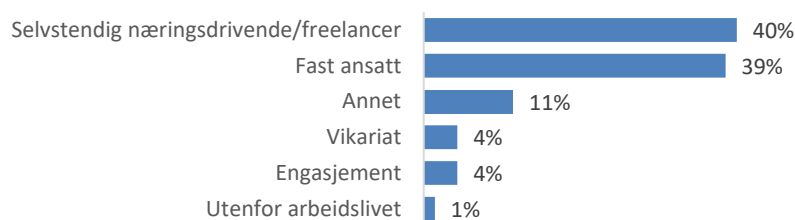

De fleste kandidater som har vært i arbeid, 74 prosent, svarer at de har vært i relevant arbeid i hele perioden de har vært på arbeidsmarkedet etter fullføring av programmet. I gjennomsnitt har kandidatene som har vært i jobb, hatt relevant arbeid i 88 prosent av tiden etter fullført stipendiatprogram.

¹⁷ Kategorien «1 år» inkluderer de som svarte at de hadde vært yrkesaktiv under ett år.

Nåværende arbeidslivstilknytning

Figur 23: Kandidatenes nåværende hovedbeskjeftigelse (N=70)

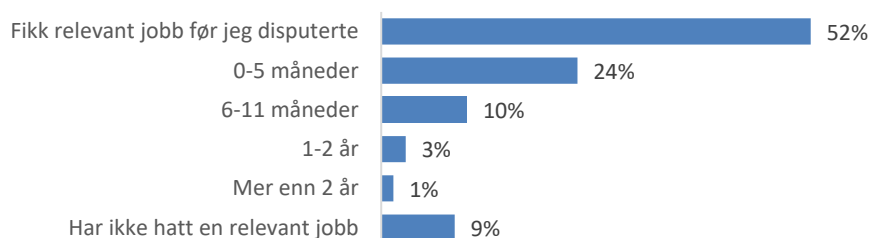
Samtlige kandidater ble bedt om å oppgi sin «hovedbeskjeftigelse». Det vanligste er å være selvstendig næringsdrivende eller frilanser, tett etterfulgt av fast ansettelse. Totalt omfatter dette omtrent åtte av ti kandidater. 8 prosent er i vikariat eller engasjement. Ingen oppgir å være arbeidsledig eller permittert.¹⁸

Hele 11 prosent valgte å krysse av for kategorien «annet» på dette spørsmålet. Samtlige av disse kandidatene gir gjennom tekstfeltet i undersøkelsen uttrykk for at de er i jobb. Flere oppgir å være ansatt på åremål eller ha kombinasjoner av tilknytningsformer, som «50% ansatt, 50% frilans». Disse kandidatene ble imidlertid ikke stilt ytterligere oppfølgingsspørsmål knyttet til nåværende jobb.

Basert på denne svargivingen konstaterer vi at tilnærmet alle kandidater, 99 prosent, oppgir å være i arbeid.¹⁹ Senere i kapittelet skal vi se at en forholdsvis høy andel av kandidatene også har en «bistilling» i tillegg til sin hovedstilling.

Fra stipendiatprogram til jobb

Figur 24: Hvor lang tid tok det fra du disputerte til du fikk din første relevante jobb? (N=67)

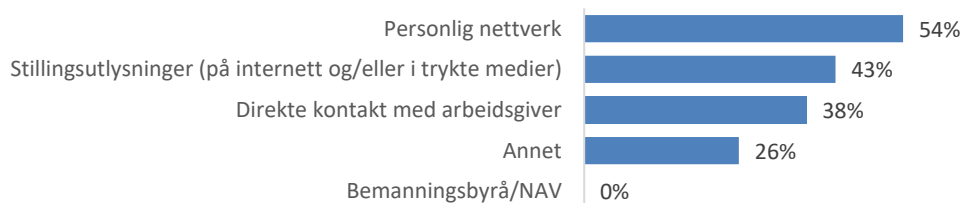
Kandidatene finner forholdsvis raskt relevant arbeid etter å ha fullført utdannelsen. Litt over halvparten fant en relevant jobb allerede før de disputerte. Vi vil anta at noen kandidater også fortsatte i jobben de hadde før de påbegynte programmet. 24 prosent fikk jobb innen 5 måneder. Kun 4 prosent brukte mer enn et år på å finne relevant arbeid.

¹⁸ Øvrige svaralternativ inkluderte student, arbeidsledig, permittert, pensjonist og uføretrygdet.

¹⁹ Observante lesere kan ha bitt seg merke i at 3 prosent oppga å ikke ha vært i arbeid etter fullføringen av programmet (figur 21). Disse kandidatene oppgir å være selvstendig næringsdrivende/frilanser og har vært på arbeidsmarkedet et par år etter disputas. Dette kan tolkes i retning av at de ikke har fått oppdrag eller lignende, til tross for at de er «operativ» med egen kunstnerisk virksomhet.

9 prosent av kandidatene oppgir at de *ikke* har hatt en relevant jobb. På spørsmål om hva som er den viktigste årsaken til dette, oppgis det blant annet at det er få relevante stillingsutlysninger, eller at de ikke har fått stillingene de har søkt på. Vi merker oss imidlertid at de fleste av disse kandidatene oppgir at de i dag jobber innen utøvende kunst, og at denne jobben er relevant.

Figur 25: Hvilke kanaler brukte du for å få din første relevante jobb etter fullført stipendiatprosjekt? (N=61)

Flertallet av kandidater tok i bruk sitt personlig nettverk når de skulle få sin første jobb etter fullført stipendiatprosjekt, men en høy andel sjekket også stillingsannonser (på internett, i aviser, osv.) eller tok direkte kontakt med arbeidsgiver. Ingen av de spurte oppga at de benyttet seg av bemanningsbyrå eller gikk via NAV.

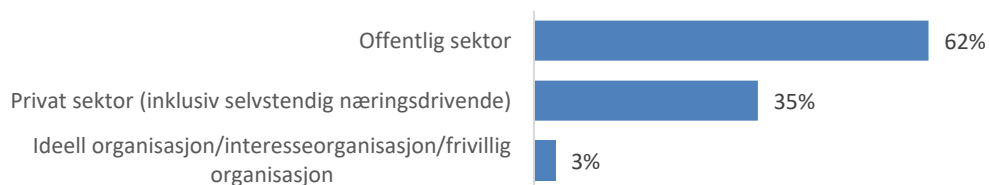
Kandidater som svarte at de brukte andre kanaler enn de overnevnte svaralternativene, peker blant annet på at de ble «headhunted» av arbeids- eller oppdragsgiver. Enkelte av de som jobber som selvstendig næringsdrivende og frilans, påpeker også at spørsmålet ikke nødvendigvis passer så godt for dem. En kandidat skriver blant annet:

Det mest «relevante» til phd-arbeidet er egne prosjekter, som ikke er jobber man «får», men skaper selv.

Mange kandidater driver sin egen kunstneriske virksomhet og er dermed ikke avhengig av å skaffe seg arbeid gjennom de «tradisjonelle» kanalene.

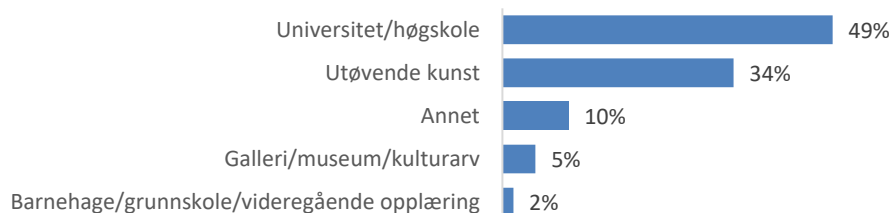
Sektor og bransjetilknytning

Figur 26: Sektor for nåværende hovedstilling (N=60)

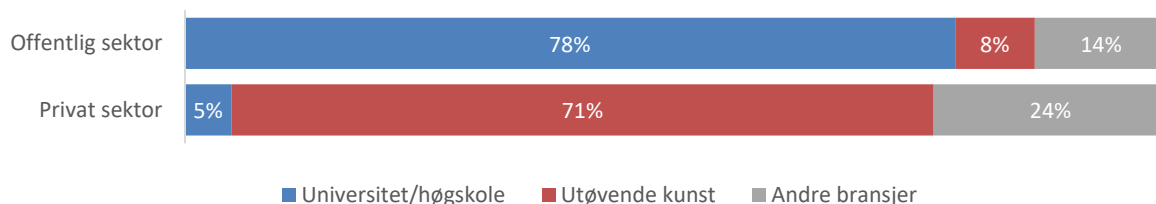
Et flertall av kandidatene, 62 prosent, jobber innen offentlig sektor. 35 prosent jobber i privat sektor. En forholdsvis liten andel jobber innen en ideell eller frivillig organisasjon.

Figur 27: Område/bransje for nåværende hovedstilling (N=61)²⁰

Nærmere halvparten av kandidatene jobber innen universitet/høgskole (UH-sektoren), mens en tredjedel jobber med utøvende kunst. Til sammen jobber 83 prosent innenfor ett av disse to områdene, videre i rapporten omtalt som «bransjer». I alt 7 prosent jobber i barnehage eller skoleverket. 10 prosent svarer «annet», og dette er primært selvstendige næringsdrivende som i noen tilfeller kombinerer sitt kunstneriske virke med for eksempel arbeid som lærer eller instruktør. De fleste av disse kunne trolig passet inn under kategorien «utøvende kunst», men opplever det kanskje vanskelig å skulle avgrense seg til en enkeltkategori da de er engasjert i flere oppgaver.

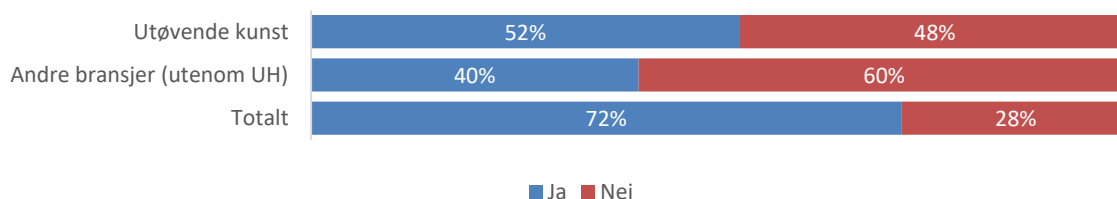
Figur 28: Bransje fordelt på sektor

Som figuren over viser, er det et betydelig sammenfall mellom sektor og bransje. De fleste i offentlig sektor jobber innen universitet/høgskole, mens de fleste i privat sektor jobber med utøvende kunst. En fjerdedel av kandidatene i privat sektor jobber i øvrige bransjer.

Arbeid innen UH-sektoren

Figur 29: Jobber du innen høyere utdanning/forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid? Fordelt på bransje (N=61)

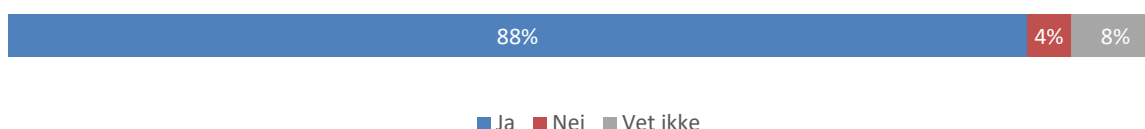

Samtlige kandidater i jobb, ble spurt om de i dag arbeider innen høyere utdanning/forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid. Totalt svarer 72 prosent at de jobber med dette i dag. Rundt halvparten av de som

²⁰ Kandidatene hadde også muligheten til å krysse av for svaralternativene *Offentlig administrasjon*, *Media/kommunikasjon*, *Konsulent/rådgivning*, og «*I kunstfeltet for øvrig, men ikke som aktiv kunstner*». Da ingen krysset av for noen av disse, ekskluderes kategoriene fra figuren.

primært jobber innen utøvende kunst, oppgir at de også jobber innenfor høyere utdanning- og forskning. «Andre bransjer» inkluderer kandidater i alle øvrige bransjer, utenom UH-sektoren (for eksempel galleri/museum/kulturarv eller skoleverket). En litt lavere andel av disse kandidatene jobber innenfor høyere utdanning og forskning.

Figur 30: Ønsker du å jobbe innen høyere utdanning/forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid dersom du får muligheten? (N=26)

Kandidater som per nå *ikke* jobber innen høyere utdanning/forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid, ble spurt om dette var noe de kunne tenke seg å gjøre, om de fikk sjansen. De aller fleste, 88 prosent, svarer bekræftende. 12 prosent har ikke noe ønske om dette eller har ikke gjort seg opp en mening.

Mulighetene for fast ansettelse kan også påvirke attraktiviteten av arbeid i UH-sektoren. Fra politisk hold har det vært uttrykt et ønske om å redusere midlertidigheten i UH-sektoren, som er høyere enn i arbeidslivet ellers.²¹ En kandidat beskriver hvordan vedkommende valgte å forlate UH-sektoren til fordel for en mindre relevant fast stilling:

Hadde relevant jobb i tre år, men på konstant midlertidige kontrakter ... Forlot Universitetet da annet sted for første gang tilbød fast jobb.

Andre kandidater gir uttrykk for at de gjerne skulle sett at utdanningsinstitusjonene var flinkere til å «ta vare på deres kompetanse» og tilby flere faste stillinger.

Bistilling

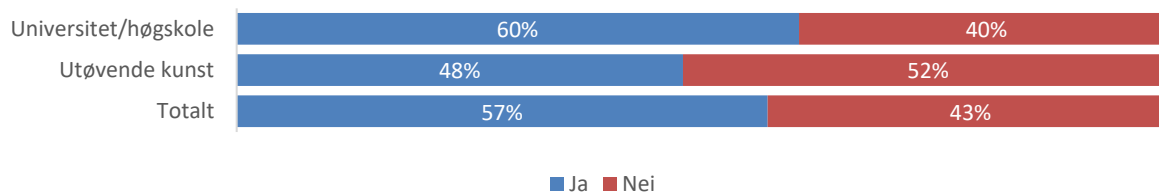
En «bistilling» har historisk vært en egen stillingsbeskrivelse i statlig sektor, men brukes i dag primært som en betegnelse på en deltidsstilling man har i tillegg sin «hovedstilling».²² NIFUs doktorgradsundersøkelse fra 2020 finner at én av fire med vitenskapelig doktorgrad har en bistilling, og at dette er mest vanlig for de som jobber i universitets- og høyskolesektoren.²³

²¹ Larsen, H. og Tønnessen, E. (2021). *Borten Moe svinger pisker mot midlertidighet*. Khrono. [Hentet 11.11.2021 fra <https://khrono.no/borten-moe-svinger-pisken-mot-midlertidighet/629959>]

²² Lovdata (2021). *Statens personalhåndbok 2021*. [Hentet 11.11.2021 fra https://lovdata.no/dokument/SPH/sph-2021/KAPITTEL_10-13-2#KAPITTEL_10-13-2]

²³ Reiling et al. (2020). *Doktorgradsundersøkelsen 2019. En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 eller 2015*. NIFU-rapport 2020:19.

Figur 31: Bistilling i tillegg til hovedstilling, fordelt på bransje (N=60)

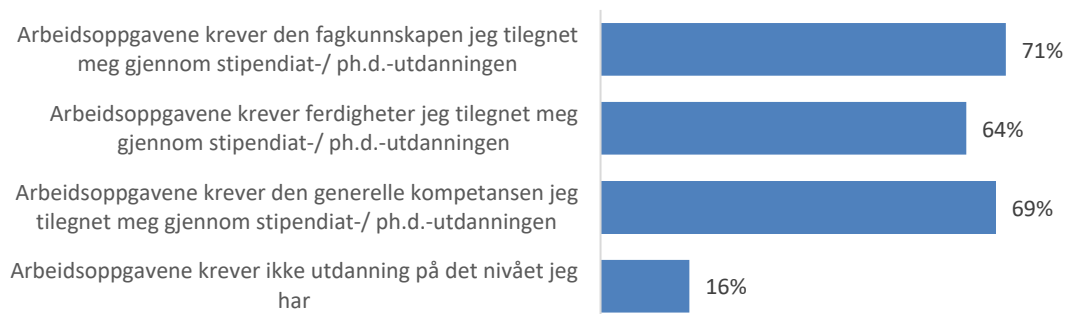
I vår undersøkelse svarer totalt 57 prosent av kandidatene som er i jobb, at de har en bistilling i tillegg til sin hovedstilling. I likhet med NIFU finner vi at en større andel av kandidater som arbeider i UH-sektoren har en bistilling, sammenlignet med de som arbeider innen utøvende kunst. Forskjellen er likevel moderat.

Kandidatene som har en bistilling, fikk anledning til å gi en beskrivelse av dette arbeidet. Beskrivelsene er nokså varierte, men i hovedsak dreier det seg om enten undervisningsstillinger (for eksempel lærer eller professor) eller arbeid som selvstendig kunstner. Samtlige av beskrivelsene fremstår som relevante med tanke på den kunstneriske utdanningen.

Jobbrelevans og kvalifikasjonskrav

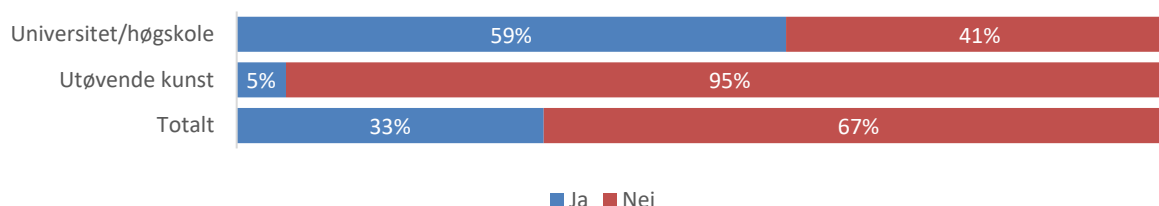
Kandidatene ble bedt om å gjøre en helhetsvurdering av hvorvidt de opplever at jobben de har (hovedstillingen), er relevant eller ikke. De aller fleste, 95 prosent, opplever at de har en relevant jobb.

Figur 32: Kandidatenes opplevelse av sammenhengen mellom stipendiat- / ph.d.-utdanningen og nåværende jobb (N=58)

Studieplanene for Stipendiatprogrammet og doktorgradsprogrammene i kunstnerisk utviklingsarbeid deler læringsutbytte inn i tre ulike kategorier: *Kunnskap*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*, i tråd med inndeling i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Kandidatene ble bedt om å gjøre rede for sammenhengen mellom programmet og den jobben de har nå, ved å krysse av for de egenskapene som arbeidet krever. Over 80 prosent svarer at jobben minst krever én av de tre egenskapene, og 57 prosent opplever at jobben krever både fagkunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som de har tilegnet seg gjennom programmet. Bare 16 prosent opplever at arbeidsoppgavene ikke krever utdanning på det nivået de har.

Figur 33: Var ph.d.-grad eller tilsvarende et formelt krav for tilsetting i din nåværende hovedstilling? (N=58)

De fleste kandidatene opplever at arbeidsoppgavene krever mange av de kvalifikasjonene som programmet har gitt dem. På spørsmål om en ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid eller tilsvarende var et *formelt krav*, svarer derimot de fleste kandidater avkreftende. I alt 33 prosent svarer bekreftende.

Når vi bryter spørsmålet ned på bransje, blir det tydelig at de formelle kvalifikasjonene er viktigere for dem som jobber innen UH-sektoren. 59 prosent av kandidatene som jobber innen universitet og høyskolesektoren, svarer at dette var et formelt krav for tilsetting, mot 5 prosent innen utøvende kunst. En kandidat som arbeider innen UH-sektoren, skriver følgende:

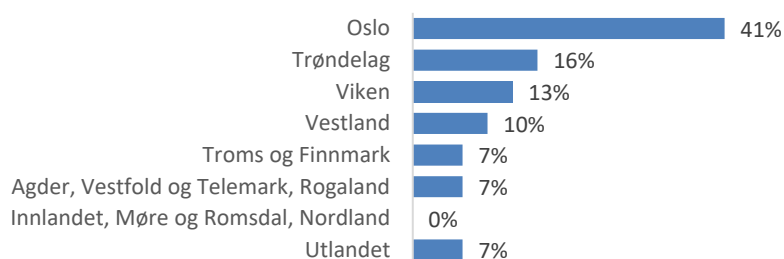
Jeg bruker erfaringen fra stipendiatprogrammet daglig, og hadde ikke kunnet virke i den stillingen jeg nå har uten denne erfaringen.

Tidligere i denne rapporten har vi omtalt at kandidater som har gjennomført Stipendiatprogrammet før omleggingen til individuelle doktorgradsprogram, i noen tilfeller kan få søke om å få tilkjent den formelle tittelen *philosophiae doctor* (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid (jf. kapittel 1). Hvorvidt dette lar seg gjøre, avhenger av retningslinjene ved den enkelte utdanningsinstitusjon, og praksisen varierer. En kandidat påpeker at retten til å bruke tittelen ville gitt flere karrieremuligheter, særlig internasjonalt:

Stipendiatprogrammets tittel skaper ingen relevans internasjonalt ... For stipendiater som skal arbeide i det norske undervisningssystemet er det sikkert tilstrekkelig, men for alle som har andre ambisjoner ville muligheten til å bruke PhD som tittel vært langt mer relevant.

Geografi og arbeidssted

Figur 34: I hvilket fylke jobber du i din nåværende hovedstilling? (N=61)²⁴

²⁴ Noen fylker har blitt slått sammen på grunn av få svar.

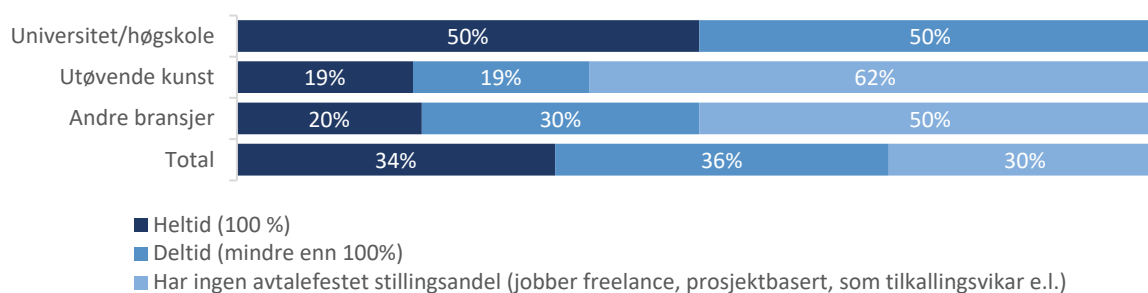

Vi har tidligere sett at en relativt høy andel av kandidatene har fullført sitt program ved en utdanningsinstitusjon lokalisert i hovedstaden. Også når det gjelder arbeidssted, svarer mange av kandidatene, 41 prosent, at de har sin hovedstilling i Oslo. I alt 39 prosent har sitt arbeidssted i Trøndelag, Viken eller Vestland fylke. De resterende holder til i andre deler av landet eller i utlandet. De som har svart «utlandet», oppgir land på det europeiske kontinent.

Kandidatene ble også spurt om de har fått arbeid på det stedet de ønsker. Nesten samtlige, 93 prosent, svarer bekreftende på dette.

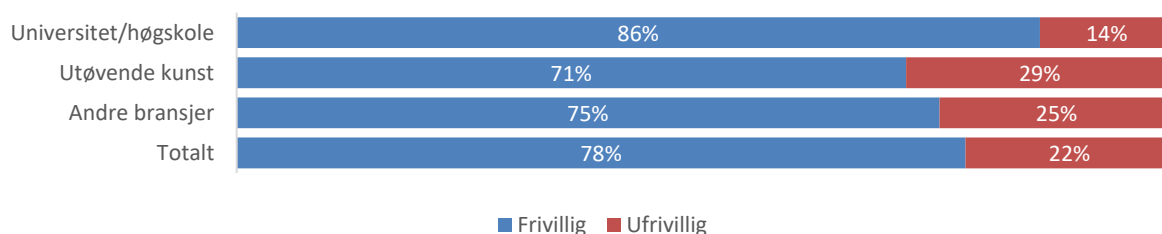
Stillingsandel og arbeidstid

Figur 35: Avtalefestet stillingsandel i nåværende hovedstilling (N=61)

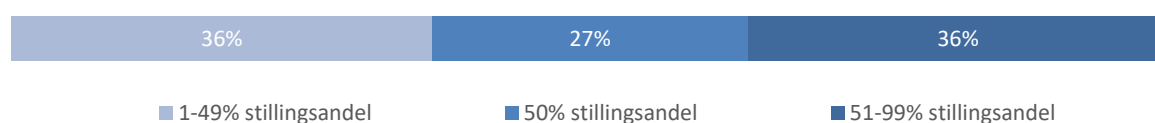
Det er mer vanlig å arbeide deltid eller uten avtalefestet stillingsandel, enn å ha avtalefestet heltidsstilling. 34 prosent av kandidatene jobber heltid, mot 66 prosent deltid eller uten avtale. Det er mer vanlig å jobbe heltid innenfor UH-sektoren sammenlignet med øvrige bransjer.

Figur 36: Andel som jobber frivillig eller ufrivillig deltid, fordelt på bransje (N=36)

Både de som arbeider deltid, og som ikke har en avtalefestet stillingsandel, ble spurt om dette er frivillig eller ikke, ofte omtalt som «ufrivillig deltid». For de aller fleste, 78 prosent, er deltidsarbeidet etter eget ønske, mens 22 prosent arbeider ufrivillig deltid. Andelen som jobber ufrivillig deltid, er noe høyere blant utøvende kunstnere og de som jobber innen andre bransjer, sammenlignet med dem som arbeider innenfor universitet/høgskole.

Figur 37: Avtalefestet stillingsandel i deltidsstillinger (N=22)

36 prosent av kandidatene som er i arbeid, har en avtalefestet deltidsstilling. Disse ble bedt om å angi hvor stor stillingsbrøk de har i sin nåværende hovedstilling. I gjennomsnitt har disse kandidatene en stillingsandel på 50,5 prosent, men som det fremgår av figur 37, er det relativt stor variasjon. Like mange har en stillingsandel som er over 50 prosent, som under.

Figur 38: Faktisk arbeidstid, gjennomsnittlig timeantall per uke i hovedstilling, fordelt på stillingsandel og bransje (N=59)

Den typiske arbeidstiden i Norge er 37,5 timer i uka for en fulltidsstilling. Da lunsj ofte ikke inkluderes i avtalt arbeidstid, tilsvarer gjerne *alminnelig arbeidstid* 40 timer i uka. Når vi spør om hvor mye kandidatene faktisk jobber i en gjennomsnittlig uke i sin hovedstilling, oppgir den typiske kandidat å jobbe 35,5 timer i uka. Laveste oppgitte arbeidstid er 4 timer per uke, mens høyeste er på hele 70 timer.

For kandidater som jobber heltid, er tallet 45,4 timer, og 23,4 timer for de som har avtalefestet deltidsstilling. De som ikke har en avtalefestet stillingsandel, jobber i snitt 39 timer i uka, ikke langt unna det som er normalt for en heltidsstilling.

Fordelt på bransjetilhørighet, er forskjellene mindre, men vi merker oss at de som jobber som utøvende kunstnere, i snitt jobber noen timer lenger per uke enn de som jobber innen universitet/høgskole.

Lønn

Til slutt i dette kapittelet ser vi nærmere på kandidatenes inntekt. Et nærliggende referansepunkt er den nasjonale lønnsstatistikken. Ifølge SSB var gjennomsnittlig årslønn i Norge i 2020 på 585 000 kr, mens medianen var på 529 800 kr.²⁵ Lønnen er høyere for de som jobber heltid, sammenlignet med deltid, og menn tjener i snitt noe mer enn kvinner. Vel så relevant i denne sammenheng er det å se på lønnsforholdene for ansatte ved høyskoler og universitet. Ifølge Forskerforbundets lønnsstatistikk for 2020 er snittlønnen for en statlig stipendiatstilling 501 419 kr, mens en forsker i statlig sektor (med doktorgradskompetanse) har en snittlønn på 641 227 kr.²⁶

Når det gjelder lønnsstatistikk, er det som regel slik at gjennomsnittet er høyere enn medianen, da gjennomsnittslønna gjerne trekkes opp av noen svært høye lønninger. Mange plasserer seg i midten av

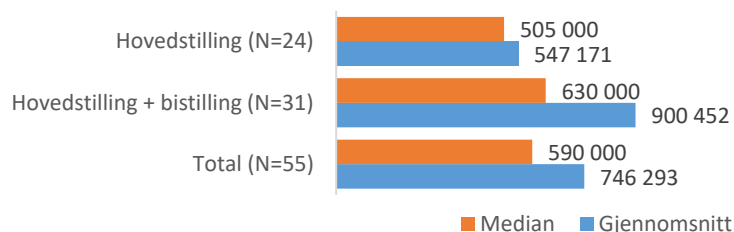
²⁵ Statistisk Sentralbyrå (2021). *Lønn*. [Hentet 11.11.2021 fra <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/lonn-og-arbeidskraftkostnader/statistikk/lonn>]

²⁶ Forskerforbundet (2020). *Forskerbundet: Lønnsstatistikk for medlemmer i offentlig sektor*. [Hentet 11.11.2021 fra https://www.forskerforbundet.no/Documents/skriftserien/2021-2_Statistikk_stat_2020.pdf]

distribusjonen, og da gir ofte medianlønna et bedre bilde av hva som er en «typisk» inntekt. Videre i denne seksjonen presenteres tall for både gjennomsnitt og median.

Vi minner om at undersøkelsen omfatter en forholdsvis liten gruppe personer, noe som innebærer at svarene til ganske få respondenter kan gjøre merkbare utslag. Tallene må derfor tolkes med en viss varsomhet.

Figur 39: Brutto årslønn, kandidater med eller uten bistilling (hele norske kroner)

Kandidatene ble bedt om å oppgi brutto årslønn for sin hovedstilling, uten å ta med ekstrainntekter, bonus og lignende. De med bistilling ble også bedt om å oppgi hvor store inntekter de får fra dette arbeidet. Figur 39 viser tall for både de som kun har en hovedstilling, de som også har en bistilling, samt totalen for alle kandidater.

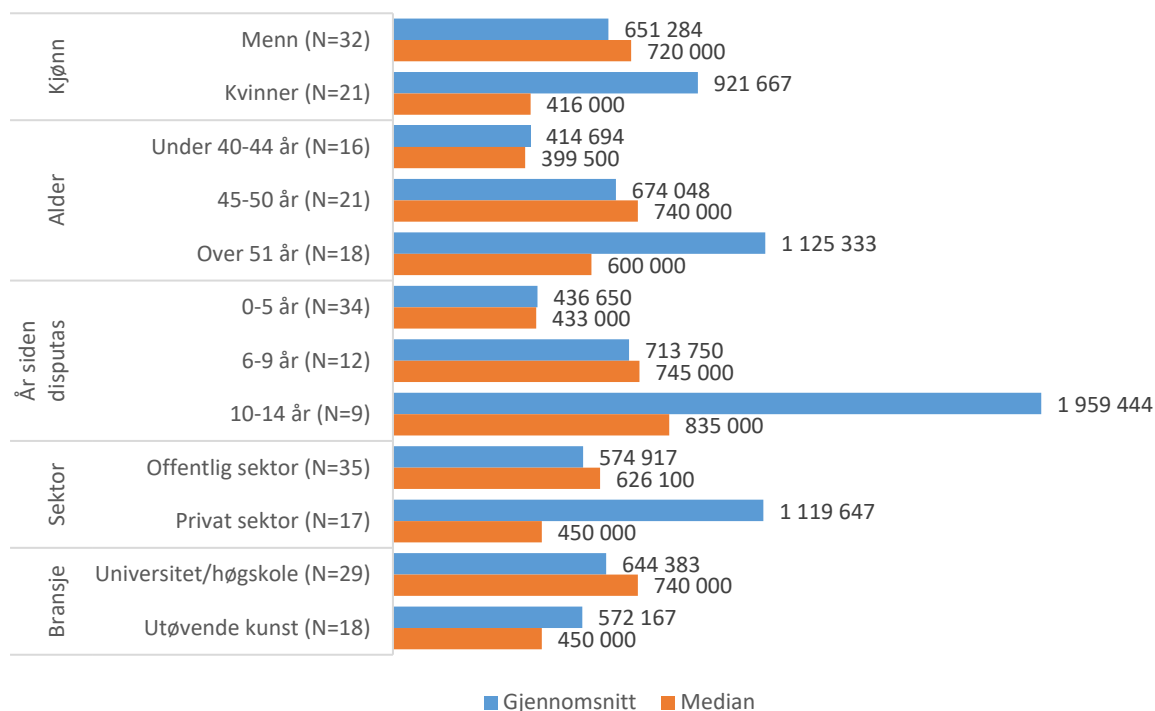
I gjennomsnitt har kandidatene en årslønn på nærmere 750 000 kr før skatt, mens medianlønna ligger på 590 000 kr. Som forventet, har kandidatene med en bistilling noe høyere lønn enn kandidater uten en bistilling.

Figur 40: Brutto årslønn, tredelt (hele norske kroner, totale lønnsinntekter)

Rundt halvparten av kandidatene tjener mellom 350 001 og 750 000 kr før skatt. 24 prosent har forholdsvis lav lønn og tjener under 350 000 kr, mens 29 prosent har forholdsvis høy lønn og tjener mer enn 750 000 kr før skatt. Som figuren på neste side viser, er det til dels betydelige lønnsforskjeller mellom ulike undergrupper av kandidater.

Figur 41: Brutto årslønn fordelt på ulike kjennetegn (hele norske kroner, totale lønnsinntekter)

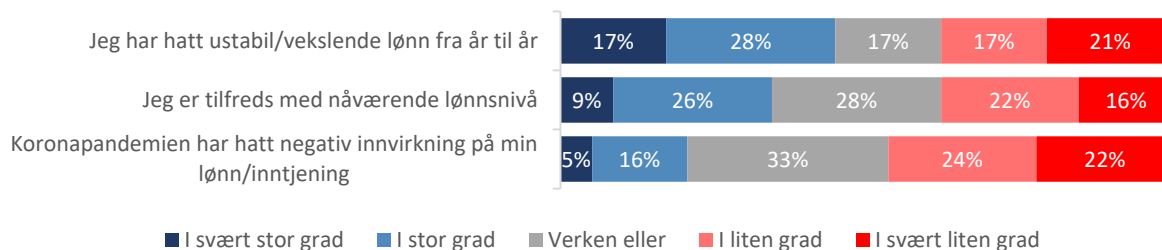
Figur 41 viser gjennomsnitts- og medianlønn fordelt på kjennetegnene kjønn, alder, antall år siden disputas, sektor og bransje.

Menn har en betydelig høyere medianlønn enn kvinner, mens kvinner har en høyere gjennomsnittslønn. Dette indikerer at det er større variasjon i lønnsnivå blant kvinnelige kandidater, og at noen kvinner med høye inntekter trekker gjennomsnittet opp.

Som forventet, er lønna jevnt over høyere blant eldre kandidater sammenlignet med yngre kandidater. Vi ser samme tendens når vi bryter tallene ned på hvor mange år kandidatene har vært i arbeidsmarkedet etter å ha fullført programmet. Kandidater som har vært i arbeidsmarkedet i mer enn 6 år siden de disputerte, har merkbart høyere lønn enn de som disputerte for kortere tid siden.

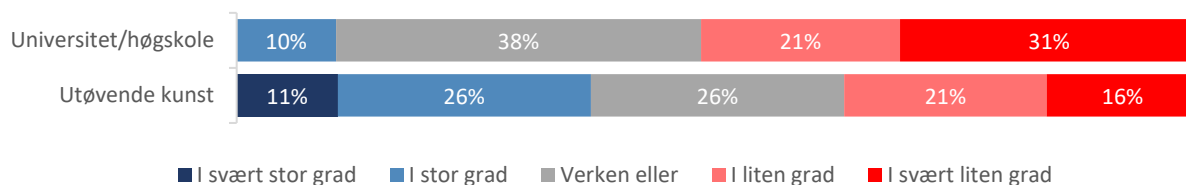
Kandidater som er ansatt ved universitet/høgskole, har en gjennomsnittslønn på linje med det som er typisk for en forsker med doktorgradskompetanse i statlig sektor. Til sammenligning er lønna lavere for utøvende kunstnere. Blant kandidater som jobber i privat sektor, er gjennomsnittslønna over dobbelt så høy som medianlønna. Dette indikerer at lønnsvariasjonen er betydelig større i privat sektor enn i offentlig sektor, som har en «flatere» lønnsfordeling.

Figur 42: Vurdering av påstander om lønn (N=58)

Vi har til nå sett at det er ganske stor lønnsvariasjon blant kandidatene, og meningene er også forholdsvis delte når de blir bedt om å vurdere egen lønn (figur 42). Nær halvparten av kandidatene oppgir at de i stor eller svært stor grad har hatt ustabil eller vekslende lønn fra år til år. Kandidatene er tilnærmet delt på midten når det gjelder tilfredshet med egen lønn. Når vi går «bak tallene», finner vi, ikke overraskende, at de som har høy lønn, er mer tilfreds enn de med lav lønn. Utøvende kunstnere er omtrent like tilfredse med egen lønn som dem som arbeider i UH-sektoren.

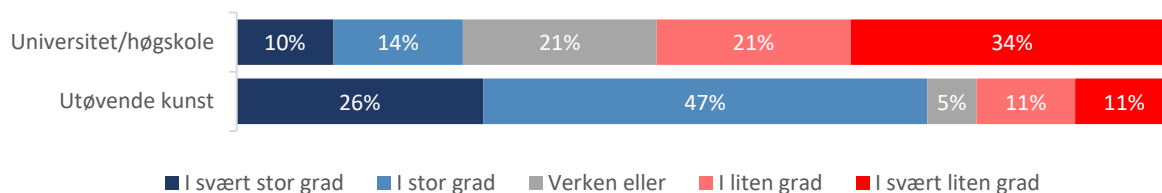
Figur 43: «Koronapandemien har hatt negativ innvirkning på min lønn/inntjening», fordelt på bransje

Koronapandemien rammet flere yrkesgrupper hardt og sendte flere tusen ut i ledighet i første halvdel av 2020. Kulturnæringen ble spesielt hardt rammet. En undersøkelse utført av Menon Economics, fant at kunstnere i gjennomsnitt mistet 45 prosent av inntektene sine i første fase av pandemien.²⁷

I denne undersøkelsen oppgir de aller fleste kandidatene at pandemien hadde liten eller «nøytral» innvirkning på deres lønn/inntjening. I alt 21 prosent opplevde likevel at de i stor eller svært stor grad ble økonomisk skadelidende av pandemien (figur 42). Når vi bryter spørsmålet ned på bransje, finner vi at kandidater innen utøvende kunst er noe hardere rammet enn de som jobber innen UH-sektoren (figur 43). I alt svarer 37 prosent av utøvende kunstnere at pandemien i stor eller svært stor grad hadde negativ innvirkning på inntjeningen, mot 10 prosent innen universitet/høgskole.

Figur 44: «Jeg har hatt ustabil/vekslende lønn fra år til år», fordelt på bransje

²⁷ Grünfeld et al. (2020). *Et halvt år med koronakrise i kultursektoren. Erfaringer og fremtidsutsikter*. Menon-publikasjon nr. 131/2020 [Hentet 11.11.2021 fra <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2020-131-Et-halvt-%C3%A5r-med-koronakrise-i-kultursektoren.pdf>]

Vi har til nå sett at kandidatene er nokså delt når det gjelder vurdering av lønnstabilitet. Forskjellene blir tydeligere når vi også her bryter ned på bransje. I alt 73 prosent av utøvende kunstnere oppgir at lønnen har vært ustabil, mot 24 prosent av de som jobber innen universitet/høgskole.

Kapittel 5:

Programutbytte, samarbeid og engasjement

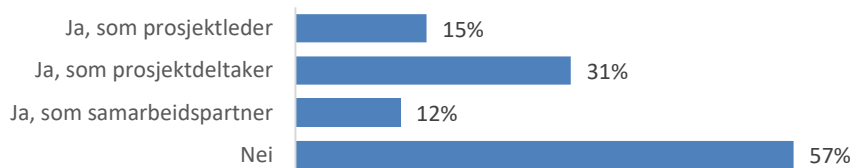
I dette avsluttende kapittelet ser vi først nærmere på hvilken betydning programmet har hatt for videre kunstnerisk og akademisk samarbeid, prosjektdeltakelse og faglig engasjement i perioden etter avsluttet program. Til slutt undersøker vi hvilket faglig og yrkesmessig utbytte kandidatene har hatt av å gjennomføre programmet.

Faglig engasjement etter fullføring

Innledningsvis i dette kapittelet retter vi blikket mot kandidatenes faglige engasjement etter at de fullførte programmet.

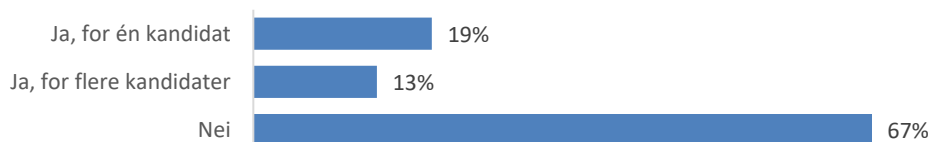
Figur 45: Har du deltatt i prosjekter finansiert av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (Prosjektprogrammet)? (N=67)

Hvert år siden 2012 har det blitt delt ut midler til kunstneriske forskningsprosjekter gjennom PKU. Som tidligere nevnt, er dette en svært viktig finansieringskilde for kunstnere på feltet.

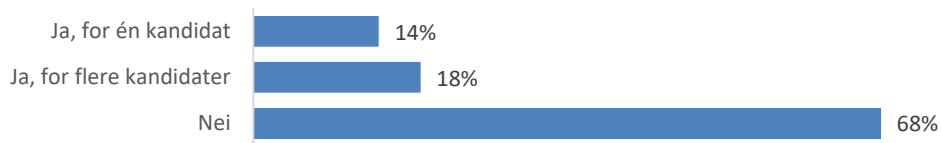
Totalt 43 prosent av kandidatene svarer at de har deltatt i prosjekter finansiert gjennom PKU, hvorav flere har deltatt i ulike roller, enten som prosjektleder, deltaker eller samarbeidspartner. Det vanligste er å delta som prosjektdeltaker, noe 31 prosent oppgir at de har gjort. 57 prosent av kandidatene har ikke deltatt i prosjekter finansiert av PKU.

Figur 46: Har du vært hoved- eller biveileder for kandidater i Stipendiatprogrammet/ ph.d-program i kunstnerisk utviklingsarbeid? (N=67)

I alt 31 prosent har vært hoved- eller biveileder for én eller flere stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid. 67 prosent har ikke hatt en slik oppgave.

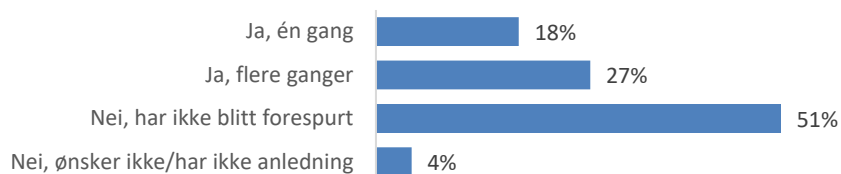
Figur 47: Har du deltatt i bedømmelseskommité for kandidater i Stipendiatprogrammet/ph.d-program i kunstnerisk utviklingsarbeid? (N=66)

Alle stipendiatprosjekter bedømmes av en komite bestående av tre fagfeller som innehar minst førsteamanuensiskompetanse eller tilsvarende. Komiteen vurderer om stipendiatens prosjekt er verdig å forsvares i disputas.

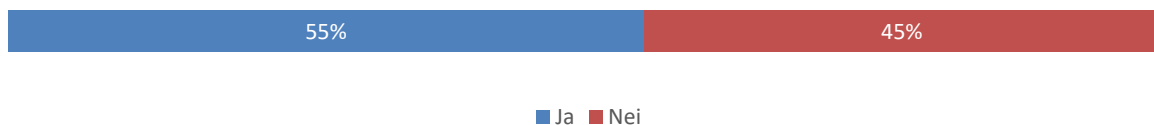
Til sammen 32 prosent av kandidatene har hatt et slikt oppdrag, og 18 prosent har sittet i en slik komité minst to ganger. 68 prosent av kandidatene har ikke deltatt i en bedømmelseskommité.

Figur 48: Har du bidratt i seminarer (som seminarleder, moderator eller foreleser) i regi av Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid? (N=67)

Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid tilbyr gjennom seminarer og konferanser fellesfaglig opplæring for stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid. En forholdsvis høy andel av kandidatene, 45 prosent, har bidratt på slike seminarer minst én gang. 27 prosent har bidratt flere ganger. 51 prosent av kandidatene har ikke blitt forespurt om å bidra, mens 4 prosent svarer at de ikke har hatt ønske eller anledning til å bidra.

Figur 49: Har du hatt oppdrag som fagfelle for å vurdere prosjektsøknader eller bidrag til tidsskrift/konferanser? (N=67)

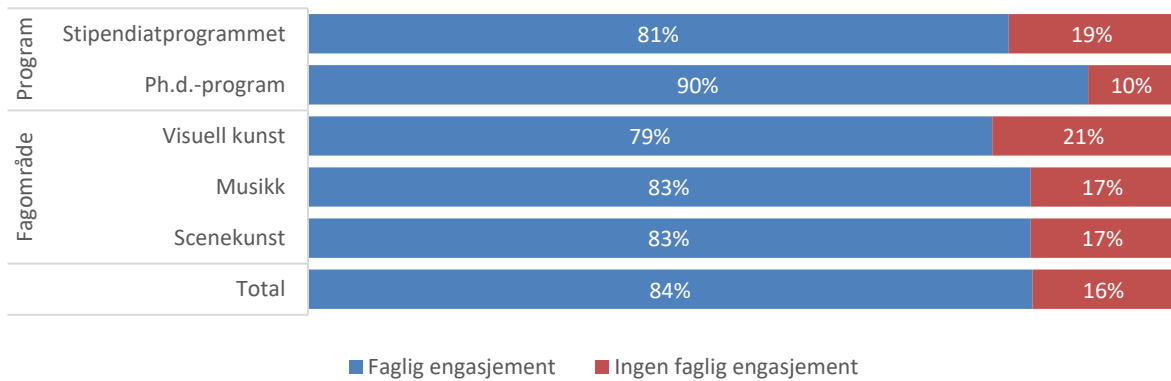

For å vurdere søknader fra personer som ønsker å gjennomføre et prosjekt innen kunstnerisk utviklingsarbeid, engasjeres *fagfeller* til å vurdere søknaden. Fagfellevurderingen avgjør om søknaden er «verdig for støtte» eller ikke.²⁸ Fagfeller gjør også vurderinger av artikler sendt inn til publikasjon i fagfellevurderte tidsskrift eller til presentasjon ved en rekke faglige konferanser. Over halvparten av kandidatene har påtatt seg denne typen engasjement.

²⁸ Diku (2021). *Retningslinjer for søknad om prosjektstøtte fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid*. [Hentet 11.11.2021 fra <https://diku.no/media/diku-files/diku.no/programmer/pku/pku-utlysning-2021>]

Figur 50: Faglig engasjement i perioden etter disputas, fordelt på fagområde og program (N=67)

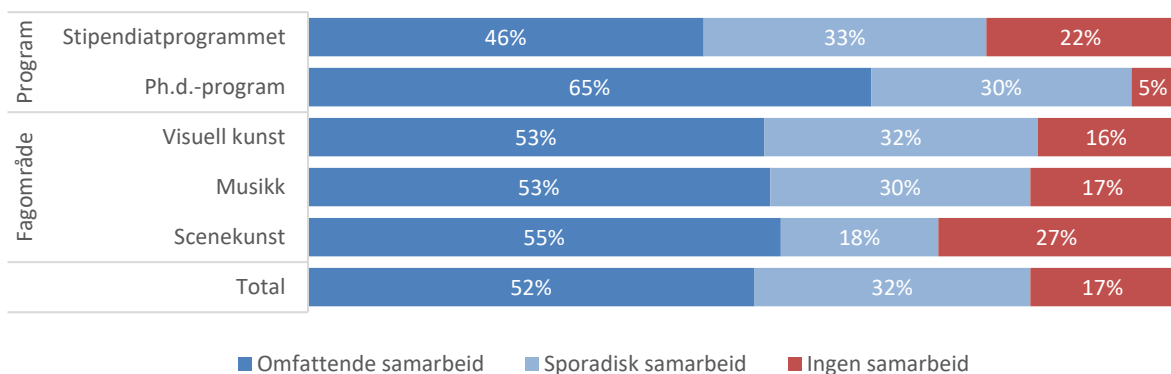

Dersom vi ser alle formene for faglig engasjement under ett, finner vi at de fleste kandidatene, i alt 84 prosent, har påtatt seg minst en form for oppgave eller engasjement (figur 50).²⁹ 16 prosent har ikke påtatt seg slike engasjement etter at de fullførte programmet. Andelen er noe høyere blant kandidater som har gjennomført doktorgradsprogram, men forskjellene er ellers moderate på tvers av programtype og fagområde.

Samarbeid og nettverksbygging

Tidligere i denne rapporten har vi sett at kandidatene har opplevd den fellesfaglige opplæringsdelen som nyttig, særlig for å få ny innsikt og bygge nettverk med andre personer innenfor det kunstneriske miljøet. Kandidatene ble også stilt spørsmål direkte knyttet til faglig samarbeid etter fullføring av programmet.

Figur 51: Faglig samarbeid i perioden etter disputas, fordelt på fagområde og program (N=66)

Hele 84 prosent av kandidatene oppgir å ha samarbeidet faglig, etter å ha fullført programmet, med personer de kom i kontakt med i løpet av stipendiatperioden. Andelen som har samarbeidet, er større blant kandidater som har gjennomført et doktorgradsprogram enn blant de som har gjennomført Stipendiatprogrammet. Vi finner også visse forskjeller mellom kandidater fra ulike fagområder. Andelen

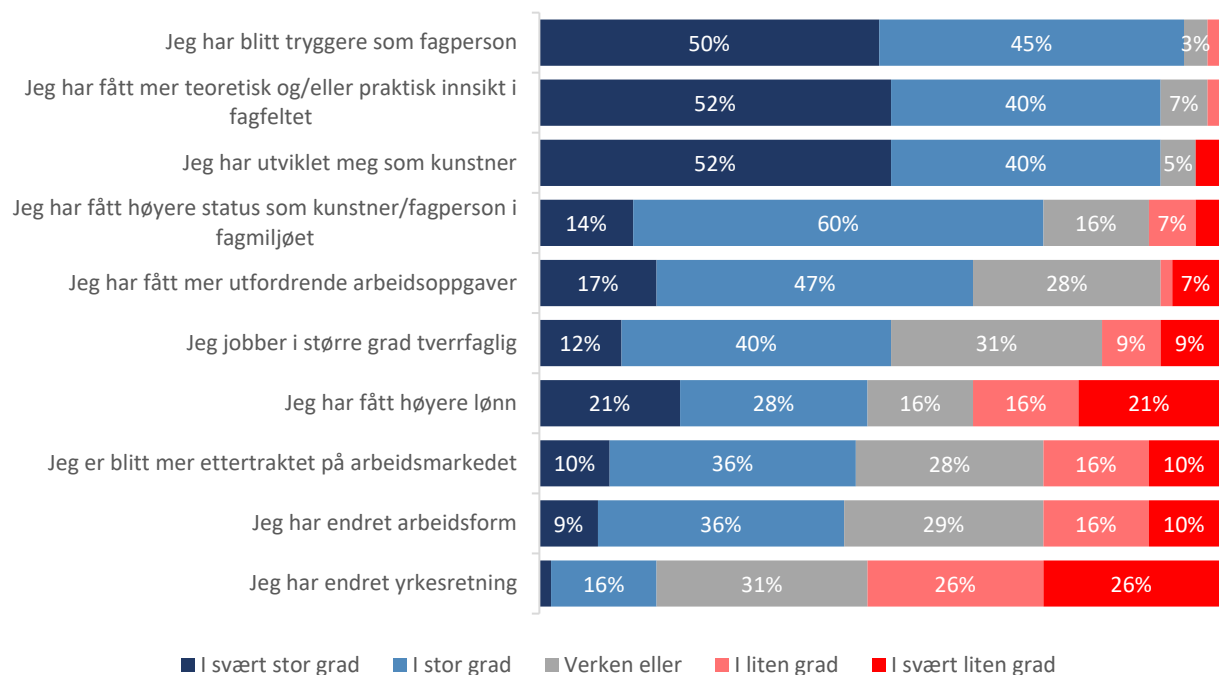
²⁹ Deltakelse i prosjekter finansiert av PKU, bedømmelseskomité, bidrag til seminarer i regi av forskerskolen eller fagfelleevaluering.

som har hatt faglig samarbeid, er høyere blant kandidater innen visuell kunst og musikk enn blant scenekunstnere.

Majoriteten av kandidatene gir uttrykk for at samarbeidet har vært omfattende. For rundt en tredjedel av kandidatene var samarbeidet av mer beskjeden eller sporadisk karakter. Kandidater som har gjennomført et doktorgradsprogram, har hatt det mest omfattende samarbeidet.

Faglig og profesjonelt utbytte av programmet

Figur 52: I hvilken grad opplever du at stipendiatutdanningen har hatt betydning for din yrkesretning og måten du utfører jobben din i dag? (N=58)

Alle kandidatene ble forelagt en rekke påstander om utbyttet av programmet og ble bedt om å gi sin vurdering av hver av disse. Overordnet finner vi at kandidatene i stor grad opplever å ha utviklet seg faglig og kunstnerisk ved å gjennomføre programmet. Nesten samtlige svarer at de har blitt tryggere som fagperson, fått mer teoretisk eller praktisk innsikt i fagfeltet og utviklet seg som kunstner.

En høy andel, 74 prosent, svarer også at de har fått høyere status i fagmiljøet. En kandidat skriver:

Stipendutdanningen har vært avgjørende for meg som utøver, og jeg har fått anerkjennelse i internasjonale fagmiljøer.

64 prosent opplever også å ha fått mer utfordrende arbeidsoppgaver, og rundt halvparten jobber i større grad tverrfaglig sammenlignet med hvordan de jobbet før. Halvparten av kandidatene oppgir også å ha fått høyere lønn, men her er meningene noe mer delt. 37 prosent har i liten eller svært liten grad fått høyere lønn. Nær halvparten opplever å ha blitt mer attraktive på arbeidsmarkedet.

45 prosent har i stor eller svært stor grad endret arbeidsform etter fullføring av programmet, noe som for eksempel kan innebære at de har tatt i bruk nye arbeidsmetoder eller kunstneriske uttrykk. De færreste, kun 17 prosent, har derimot endret yrkesretning. Dette kan tolkes i retning av at kandidatene allerede før

de kommer inn i programmet, har en klar tanke om hva de ønsker å drive med fremover. De fleste fortsetter i samme yrkesretning som før de påbegynte programmet.

Selv om de fleste ikke har endret yrkesretning, har programmet for mange vært en døråpner for nye muligheter i arbeidslivet. For de fleste kandidater har kompetansen de opparbeidet seg gjennom programmet, vært avgjørende for å utføre jobben de gjør. Spesielt gjelder dette kandidater som arbeider innenfor høyere utdanning, hvor den formelle kompetansen programmet gir, er en forutsetning for en del akademiske stillinger.

